

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tö bb

Hol áll meg...?

Az emberek savanyu arccal járnak az uccán, mintha valami nagy, nemzeti szerencsétlenség történt volna. Pedig örvendezniök kellene azon, hogy a lej emelkedett, hiszen ez azt jelenti, hogy Románia pénzét a külföld kezd megbecsülni. Mégis a föld felé lógnak az orrok és a szájak teki vannak panasszal. A kereskedő, aki szolidan, de biztosan szeretne kalkulálni és nem vágyik semmiféle kockázatos játékra, kétségbeesve nézi az eseményeket. Nem tudja, mit csináljon, mit hoz a jövő? A vállalkozási kedv ellankad, az export mindjobban sorvadni kezd. Csaknem rosszabb a helyzet, mint amilyen a legutóbbi nagy lejzuhanásnál volt. Az se jó, ha zuhan, az is rossz, ha emelkedik a lej.

Végre meg kellene értenie a kormánynak azt a kettős veszedelmet, amely a pénzérték hullámzásával kapcsolatos. Ha a lej árfolyama emelkedik, akkor mindenkinek vesztene kell, aki tartozik; ha pedig az árfolyam csökken, akkor mindenki szegényebb lesz, aki követelésben van. És mivel az ország lakosságának mindig mindegyik fele tartozik is, követel is, mert szükségképen ugyanannyian vannak, akik tartoznak, mint amennyien azok, akik követelnek: tehát az országnak feltétlenül szegényednie kell, akár emelkedik a lej, akár hanyatlak. A lej most ugrásszerűen javul és ez azt jelenti, hogy a kereskedőnek a raktárában egyszerre beállott a dévalváció, hogy a tegnapi kalkulációk egyszerre mind felborultak, hogy az egész gazdasági élet megint a rettenetes kényszerhelyzet előtt áll, hogy kezdjen mindent elölről, hogy a termelők nincsenek egészséges relációban a fogyasztókkal, mert a termelés megnövekedett és a fogyasztó rohamosan csökken.

A lej rohamosan feljavult. Az a román polgár, aki Párisban, Berlinben, Rómában, Bécsben vagy Budapesten él, napról-napra többet vásárolhat hazája valutájának ugyanazon értékegységén. Idehaza azonban csak nem indul meg ez az olcsóbbodási folyamat. Uglátszik, csinálhat a lej, amit akar, az élet nem lesz olcsóbb. A fix-fizetéses emberek egyáltalán nem látják hasznát a valuta emelkedésének, ahogy a pénz nyugtalanodásával a különböző vállalatok létalapja is nyugtalanná vált.

Indokolt tehát, hogy az emberek savanyu arccal játsszák az uccán és csöppet sem örvendeznek annak a váratlan közgazdasági jelenségnek, hogy a külföldön kezd megbecsülni pénzünk értékét. Nem lehet tiszta szívvel örvendezni a lej emelkedésének, amíg nem lesz kétségtelen, hogy ez a tendencia állandó marad abban a lázas cikk-cakkban, amelyet valutánk grafikonja mutat már évek óta. És nem is tehetünk egyebet, minthogy most, ebben a dicsőséges időben is csak azt sürgezzük a magas pénzügyi kormányzattól: stabilizálja végre a folytonosan hullámzó és az ország gazdasági életét állandó veszedelemmel fenyegető valutánkat. Tegyen valamit az államhatárol, hogy a lej álljon meg egy fix-ponton. Mert semmit sem ér egy időszakos javulás, ha utána zuhanás következik. Egy vastömb is megrepedne bele, ha folyvást tüzesre hevíték csak azért, hogy tüstént utána hidegvizzel öntsék nyakon.

Averescu tárgyalat Iorgával.

Titulescu cáfolja az ellentétekről szóló híreket. — Lapedatu külföldi utja. Véres szenátorválasztás Teleormanban.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul szerint Averescu tábornok tegnap délután hosszabb megbeszélést folytatott Iorgával az összes napirenden lévő politikai kérdésekről.

Titulescu alaptalanoknak deklarálja azokat a híreket, hogy közte és a kormány között ellentétek volnának. A londoni követ kijelenti, hogy a kormány összes tagjai, első sorban Averescu tábornok, a legszívesebben fogadták.

Lapedatu volt pénzügyminiszter tegnap délbén Bécsbe utazott. Elutazása előtt hosszabb megbeszélést folytatott a miniszterelnökkel, aki — beavatottak szerint — fontos

külföldi misszióval bizta meg a lemondott minisztert.

Teleorman megyében a szenátorválasztáson Florian Cristescu kormányparti jelölt győzött 16 ezer szavazattal Victor Antonescu liberális 5100 és Draghici nemzetipárti 2500 szavazattal szemben. A választási propaganda rendkívül heves volt, amelynek során súlyos incidens történt. Janculescu volt liberális képviselő revolvért rántott és éles szóváltás után rálőtt a rosiori kerület választási elnökére, aki lábán könnyebben megsebesült. Janculescu a merénylet után autójába ugrott és elhajtott. A rendőrség körözi a volt liberális képviselőt.

Közvetlen tárgyalás lesz Olaszország és Jugoszlávia között

Elejtették a nemzetközi vizsgálóbizottság kiküldését.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Londoni jelentések szerint a Daily Telegraph azt a meglepő hírt hozza, hogy a beavatott politikai körök szerint a jugoszláv-albán határra küldendő katonai vizsgálóbizottság tervét tel-

jesen elejtették. Most újabb diplomáciai eszmecsere indult meg arra vonatkozólag, hogy az olasz és jugoszláv kormányok közvetlen tárgyalásokat folytassanak és így jöjjön létre a megegyezés a Balkán-kérdésben.

Kizártak egy képviselőt a Cuza-pártból.

A kizárás oka: Iliescu zsidó kliensek védelmét vállalta el. — Izgalmas szóharc a parlamentben Iliescu és Cuza pártvezér között. — A kamara és szenátus mai ülése.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kamara ülésén Paul Iliescu kijelenti, hogy Cuza tegnapi deklarációját semmiesnek tekint. Cuza újból hangsúlyozza, hogy elhatározása változhatatlan és a kizárás oka az, hogy Iliescu zsidó kliensek védelmét vállalta el. Paul Iliescu ismét felszólal és kijelenti, hogy Cuza bejelentése ügyében majd a keresztény liga parlamenti csoportja fog dönteni és majd akkor újból válaszol. Egyelőre csak annyit mond, hogy ő szegény ember, aki hivatásból él, nem pedig a keresztény liga szubvencióiból. (Nagy zaj.) Kijelenti, hogy ő a zsidók ellen nem mint zsidó emberek ellen küzd, hanem mint kollektivitás ellen. Cuza 1910-ben röpiratot adott ki, amelyben ugyanezeket az elveket szegte le. Ha közben a keresztény liga doktrínái megváltoztak, akkor ő önként költöz, nem kell kizárni. Cuza tudomásul veszi Iliescu kijelentését, aki tartson ki elvei mellett, de a keresztény ligán kívül.

Ezután a kamara áttér a napirendre és folytatják a 34 új egyetemi katedra létesítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Petrovici miniszter védelmébe veszi a javaslatot és visszautasítja a liberálisok támadásait. Megállapítja, hogy a javaslatot nem vezetik személyes érdekek. Sajnálja, hogy Iorga nem hozta előbb tudomására kifogásait, mert akkor néhány kivánságát teljesíthette volna. Kéri a javaslat megszavazását, amelyet a kamara általánosságban elfogad.

A szenátus ülésén Popescu kérdezi a had-

ügyminisztert, hogy mi lett az 1916-ban egy nemzeti flottára összegyűjtött pénzzel. Ionescu államtitkár kifejti azokat az okokat, amelyek a tisztviselők hét órás munkaidejét szükségessé teszik. Ezután folytatják az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslat vitáját. Tancred Constantinescu meg van elégedve a javaslatnál, de annak megvalósításához külföldi tőke szükséges és nem valószínű, hogy ezt kedvező feltételek mellett a kormány megszerezheti. Utána Tranou-lasi miniszter válaszol a javaslat ellen elhangzott kifogásokra. Meg van győződve arról, hogy a javaslat nyomán az arra szorulóknak egészséges lakáshoz jutnak kedvező feltételek mellett és a szükséges pénzt is sikerül ehhez megszerezni. Az ország láthatja, hogy a liberálisok szűkebb körületeket érintő javaslatokat hoztak a parlament elé, míg a néppárt igyekszik a lakosság általános érdekeit kielégíteni.

A szenátus éjjeli ülésén az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Pangrati rektor kifejtette, hogy nagy hiba volt eddig a lakbérszerződés meghosszabbítása anélkül, hogy az építkezéseket elősegítették volna. A törvényjavaslat szükséges, azonban az épülő házakat alovédelemben kell részesíteni, a külföldről származó építkezési anyagoknak vámkedvezményt adni és a külföldi tőkének alkalmat kell adni az építkezésre. Tranou-lasi miniszter javasolja, hogy Pangrati, mint az építkezési iskola rektora, hivatalból tagja legyen a Casa Constructionilor-nak. Gyárfás Elemér dr. visszautasítja azt a vádat, hogy a Magyar Pártot nem érdeklik az általános, közérdekű problémák. A magyar képviselők és szenátorok a jelen törvényjavaslatot helyeslik, azonban nem hiszik, hogy a lakásproblémát külföldi tőke nélkül meg lehetne oldani.

Üzembe helyezik Aradváros autobusait.

Április 1-től a városi autbuszok bonyolítják le a Mossóczy-telep forgalmát. — Megvonták az ideiglenes engedélyt a Record-vállalattól.

(Arad, március 29.) Megemlékeztünk mai számunkban arról, hogy a műszaki bizottság tegnap délután öt óraker tartott ülésén átvette a gépjárművek által vásárolt két autbuszt. Ezzel az ügyel kapcsolatban ma a permanens bizottság is ülést tartott. A bizottság rövid tárgyalás után azt a határozatot hozta, hogy március 31-iki érvénnyel megvonta a Record autbuszvállalat tulajdonosának, Ungár Sándornak adott ideiglenes autbuszengedélyt, amely feljogosította, hogy az Avram Iancu (Szabadság)-tér és a Mossóczy-telep között a személyforgalmat lebonyolíthassa. A bizottság egyben megállapította, hogy a gépjárművek által vásárolt autbuszok április elsején reggel félöt óraker lépnek forgalomba. A bizottság négy zónát állapított meg, egy szakaszjegy árát négy lejben szabta meg; Avram Iancu (Szabadság)-tér—Crisan (Karolina)-uccáig 4 lej, Piata Avram Iancu—vladukt tetejéig 6 lej, a Mossóczy-telepi Iosif-uccáig 8 lej, a vámházig 9 lej. Az árakat alacsonyabban szabták meg, mint az eddig engedélyezett vállalat, miután tekintetbe vették azt, hogy a telepen lakók nagyrésze szerényebb anyagi viszonyok között él ember. A bérletek ára ügyében a város később határoz.

A bizottság ezután a kisvasut viteldijával foglalkozott és megállapította, hogy a mostani szakaszjegy 2.50 lejes ára mellett a kalauzok szereznek maguknak jövedelmet, miután nem adnak vissza 50 banukat a közönségnek. Ezért a viteldiját 3 lejre emelték fel. A többi jegyár változatlan maradt. A bérletekre vonatkozólag megállapították, hogy a bérletek ára a viteldijakhoz arányitva tulságosan alacsony és ezért megbízták a gépjárművek vezetőségét, dolgozzon ki egy megfelelőbb bérlettarifát.

Az autbusz forgalombahelyezéséről Angel István dr. polgármester a következő nyilatkozatot tette:

— A kiadott koncessziót vissza kellett vonnunk. Amíg nem avatkozott bele senki a város jogába, átmeneti időre adhattunk egy jogot, amelyet semmisen veszélyeztetett. A mikor azonban ehhez a joghoz egy másik hatóságtól is szereztek egy jogot, ami beleolvadt az általam adott ideiglenes engedélybe és ami azonban már a város érdekeit is veszélyeztette, kénytelen voltam megtenni a szükséges intézkedéseket, hogy a város jogait megvédjem. A postaigazgatóság tiltakozásom

Apponyi beszélt a magyar parlamentben

Aggodalommal látja a tulsagy költségvetést. — Ova inti a magyar népet a tulszott optimizmustól.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyar képviselőház mai ülésén a költségvetési vitában gróf Apponyi Albert is felszólt. Kijelentette, hogy úgy érzi, nem teljesítené kötelességét, ha nem tárná a Ház elé a pénzügyi és gazdasági szempontból a jelenlegi helyzettel szemben érzett aggodalmát. Felhívja a Ház figyelmét arra, minden erejüket és óvatosságukat össze kell szedniök, hogy ne kockáztassák a nagy áldozatokkal elért pénzügyi eredményeket. Megvallja, valósággal megdöbben a költségvetésen, mert szerintük Magyarország nem bír el ilyen nagy költségvetést. A huz továbbfeszítése annyira lehetetlen, hogy maga a kormány is a terhek leszállításán gondolkodik. Kiemeli a tisztviselők nyugdíjának kérdését, amely ma is megoldatlan. A kormány erős szociálpolitikát kíván kifejteni, amit a legmelegebben támogat. Ezen a téren az egészségügyet tartja igen fontosnak, azonban fájdalmasan nélkülözi a lakáskérdés megoldását.

Apponyi ezután a Talbot-szerződésre tért át, amely ráneve kedvezőtlen benyomást tett. A teljes munka 40 százalékát ezáltal az idegen piacnak juttatják. Nehezményezi, hogy az ügyet titkosan kezelték.

— Szükségesnek tartom — mondta végül —

ellenére — a nyert értesüléseim szerint — továbbra is engedélyt adott egy Aradul-nou és Arad közötti járatra, az én területemet érintve, a város érdekei ellenére. Elejét kellett ennek venni s meg kellett tennünk azt, a mit megtettünk. A város vezetőinek kötelességük volt így dönteni és senkisé vádolhat bennünket azzal, hogy valakinek a tönkretételén dolgozunk vagy dolgoztunk. Figyelembe vettük a vállalat kötelezettségeit alkalmazottjaival szemben és ezért április 1-ig hagyjuk közlekedni a Record-autbuszokat. Azután pedig a város, illetve a gépjárművek autbuszai bonyolítják le majd a közforgalmat.

hogy ha nem is nézzük pesszimiztikusan a helyzetet, de óvják mindenkit attól, hogy tulságosan optimiztikus legyen és már azt mondja: — Tul vagyunk minden veszélyen. Mert ilyen messzire még nem jutottunk el.

Halállal vívódik a spanyol király

Az orvosok a katasztrófa bekövetkezésétől félnek.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A spanyol király — aki tudvalevőleg spanyolban betegedett meg — agonizál. A távirati jelentések arról számolnak be, hogy tulkorán keft fel az influenza, mire visszaesett és tüdőgyulladásra kapott. Az orvosok állandóan konziliumot tartanak betegágya mellett. A király agonizál és igen magas láza van. A legközelebbi órák döntik el, hogy szervezete megbirkózik-e a veszedelmes betegséggel.

— Kisebbségi vezetők a nemzetközi gazdasági konferencia román bizottságában. Bucurestiből jelentik: A nemzetközi gazdasági konferencia román bizottságába magyar részről Bethlen György grófot, német részről Roth Hans Ottó dr.-t nevezte ki a kormány.

T A R C A.

A dolgozó nő védelme.

Missziós étterem az önálló nők részére. Alapítsunk háztartási iskolát Aradon.

Irta és az aradi Szocialis Misszió-Árulat vasárnapi közgyűlésén felolvasta: **Justh Jánosné.**

II.

A tervezett étterem és vele kapcsolatos olvasóterem gazdasági kérdései két módon volna megoldhatók. Az egyik mód az, hogy az étterem meghatározott ebéddőre napi három tál ételt főzött és ad a legmérsékeltőbb, vagyis jóformán önköltségi áron előzetesen bejelentett ott étkező tagjainak, esetleg hazavittre is az étkezőtagok gyámoltalan hozzátartozóinak, valóban jó tápláló minőségben, éttermében tisztán, rendes terítéssel, saját rezsijében, Aradváros jóindulatu támogatásával. A főzés és étterem körül járó munkáknál több hozzáértő, ma nehéz sorban élő, esetleg nyugdíjas urind nyerne alkalmaztatást, emellett természetesen a durva, mosogatási, surolási munkákra megfelelő jóra való, egyszerű, egy, vagy több leányt alkalmaznának az étterem terjedelme szerint. Étkezés előtt, vagy után az olvasóteremben jó könyvek, folyóiratok, hírlapok, — délután, estei elé szabad választás szerint különböző hasznos és művelődítő tanfolyamok hatnának jótékonyan arra az egyedülálló és becsületos munkája után élő női csoportra, amely részben anyagi okokból, részben fásultságból ma a mozi és a füzetes rémregényen kívül más lelki kultúrához alig jut. Második módja az étterem fentartásának egy Aradon valóban nélkülözött háztartási iskolával kapcsolatban működő étterem. Vagyis a háztartási iskola főzőtanfolyamán gondosan készült tápláló, jó ételek kerülnének mérsékelt napi áron a női étterem terítékére. A háztartási iskola jó és hasznos voltáról úgy hiszem nem kell senkit meggyőznöm. A jó háztartási iskola elsősorban erősen hat a férjhezmenendő

leányoké ama tudatára, hogy a leányok nem azért mennek férjhez, hogy azontúl „minden szabad legyen nekik”, vagy ma sajnos, sok esetben, „még több legyen nekik szabad”, — hanem azért mennek férjhez, mert legyen akár gazdag valaki, vagy szegény, dologtalanul és semmittevően e világon senki nem élhet, mert a házasságban neadjuk bizatik egy férfiember egész élete, testi-lelki gondozása, a jövő család, otthon — és ezzel a reájuk bizott emberrel, férjikkal, — jövő családjikkal, gyermekeikkal, otthonukkal, az otthonnal, mely a társadalom és emberi kultúra egy-egy védőbástyája, — mindezzel szemben férjhezmenetelükkor a leányok kötelezettséget vállalnak magukra az otthon ápolásában — és hálát kell adniök Istennek, hogy nekik e lehetőséget megadta, mikor oly sok, jóra való nő küzd egyedül és fonnyad el e nehéz életben. És nem a ma oly divatos charlestonra és ruzsra van a jó házaséletnek szüksége, hanem a háztartási dolgok, betegápolás hozzáértésére, mert ha gyermekápolásban, betegápolásban tudatlan, hiába táncol charlestont egy modern mama a sarlách, vagy differitisz lázában kínlódó gyermeke előtt, az attól meg nem gyógyul és hiába keni be ruzsszal hódító száját, attól azért a férje érezni fogja étkezéskor a rosszul készített, rosszul főtt étel rossz ízét.

— Sokan fogják ellenem vetni azt, hogy: „megtanulja kérem az én leányom otthon is a háztartás vezetését”, — annál jobb, mondóm én! De sok édesanya gondoljon arra, hogy a fiatal leánykák, e szeszélyes szöke-barna fejecskek engedelmeskednek-e az anyai jó szónak? Őszintén, — a fiatalok ma könnyen reámondják magukban „— a mama olyan elavultan gondolkodik” — és tisztelet a kivételnek, sok leányka fülecskéjén a jó anyai szó többnyire egyik oldalon be-, a másik oldalon meg kirepül. De a szelid, jó leánykák közös háztartási-iskolai tanulmányai csak sokoldalubbakká lesznek, nagyobb kedvvel, — érdeklődéssel tanulnak, mint otthon figyelnének. És a

ma kötelező elemi és felsőbb iskolai tanulmányok pedig általános műveltséget adnak, de életrevalóságra bizony nem nevelnek. Tapasztalásból tudom, hogy mily nagy segítségemre volt később háztartásom vezetésében az a háztartási tanfolyam, melyet Budapesten az Országos Magyar Háztartási Iskolában egy derek jó erdélyi uriaszony, Csikvacsárcsi Balás Sándorné vezetése alatt tanultam és legyen forró hálám jele, hogy róla, ez okos, kedves, jószágos nagyasszonyról ma szeretettel megemlékezem. E háztartási iskolában egy tanfolyamon voltunk vagy huszan és a díszételek készítése mellett főleg a hasznos, polgári, egyszerű, izletes főzés, piaci bevásárlás, a vásárlandó holmi pontos megbírálása, friss vagy romlott élelmiszerek felismerése volt fő tananyagunk, önként vitt minket a jó Balásné a bevásárlás gyakorlati tanulmányozásánál a budapesti vásárcsarnokba, a télire való élelmiszer bevásárlásában szerzendő jártasság végett a vásárcsarnok melletti Dunaparrta és a konzervkészítéstől a nagytakarítás és nagymosásig mindent az ő utasításai szerint tettünk és tanultunk. Ma sem felejttem el, hogy milyen nagy eset volt nekünk, mikor a nagymosás megtanulásakor elkényeztetett urideányok odaállítottunk a mosóteknő mellé és megtanultuk, mi az paramcsszóra ruhát mosni. A háztartási iskola asztalneműje, a konyharuhák, ablakfüggönyök és a mi főzőiskolai fehér kötényeinken tanultam meg azt, hogy nehéz kenyér a mosóteknő mellett görnyedő mosóasszonyok kenyere! Foltozás, egészségápolás, háztartási számadások pontos vezetése, minden, minden amit akkor ott tanultunk, csak hasznomra vált később az életben és megtanultam főleg azt, hogy minden becsületos munka méltó az emberhez és minden tanulás hasznos, mert vagy műveltté, vagy életrevalóvá tesz.

Jó háztartási iskola gondolom Aradon sem kivételetlen terv és áldásos működését egykor sok jövendőbeli család, sok férjhezment fiatal leány békés, barátságos, egészsé-

Anglia büntetőexpedíciója Kína ellen

A Fülöp-szigetek mozgolódása az angol uralom ellen. — Szemtanu Nanking borzalmas óráiról.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

A sanghaji-i jelentések szerint a brit flotta regnap büntető expedíciót fogantatott a Bias-öbölben, Honkong közelében. Teljesen szétrombolták a kínai kalózok rejtékhelyét, több mint 50 kalózhajót, ugynevezett dzsonkát elcsúszasztettek és 150 házat leromboltak. A büntető expedícióban 4 cirkáló, 3 tengeralattjáró, 300 katona és számos repülőgép vett részt. A londoni Daily Telegraph írja, hogy a Nankingban elkövetett rablásokért az angol kormány nagyszámú kárértéket követel a kantoniaktól. A lap azt írja, hogy valószínűleg azért kellett az angol és amerikai lakosságnak kiüríteni Nankingot, mert az angol konzulátus őrsége a kritikus pillanatban megfutamodott. Az United Press jelenti, hogy a Fülöp-szigeteken Néplégió néven egy titkos szövetség alakult, teljesen a kantoni Kuo-mi-tang mintájára. A kantoniak sorozatos győzelmei veszélyessé válható hatást keltenek a Fülöp-szigetek lakossága körében.

Newyorkból jelentik, hogy Kellogg amerikai külügyi államtitkár felhatalmazta a pekingi amerikai követséget, a csingtaui és csankingi konzulátusok bezárására. A Jangce Kiang felső folyásán levő angol konzulátusok bezárása külsőben áll.

A nankingi amerikai konzul felesége, mrs. Dawids elmondta egy újságírónak borzalmas élményeit. A konzulné elbeszélése jellemzően festi le Nanking válságos óráit.

— Csütörtökön tudtuk meg, hogy a városban fosztogatnak. — kezdte elbeszélését mrs. Dawids — de férjem közölte, hogy egyelőre nincs izgalomra ok. Mikor megtudtuk, hogy az angol konzulát meggyilkolták, elhatároztuk, hogy ott hagyjuk a konzulátust és elisindultunk a Standard Oil Company épülete felé. Előttünk haladt a konzulátus tengerészőrsége. Egyszerre csak egy kantoni egyenruhás csapat tüzelni kezdett ránk. Futottunk, a tengerészek pedig visszahúzódtak a tüzet. A Standard Oil Co. épülete előtt majdnem teljesen körül voltunk kerítve. A kínai csapatok

gés otthona tükrözne vissza, míg a nők jól vezetett étterme és olvasóterme sok gondtól, betegségtől, egyedüllétől kímélne meg azokat a nőket, kikkel a sors ridegebben bánk el, kiknek a boldog családi élet, meleg otthon részül ez életben nem jutott. Olvasóterem, étterem, mindez derűs, szép, kedves környezetben, mert higgyék el kérem, ma a munkában és gondokban fásult lélek üdüléseül nagyon-nagyon jóhatású az, hogy hófehér abrosz, rendes teríték, pár szál virág van az asztalon s zajtalan, nyugodt, jó étkezés, kellemes tárgalgás kíséri azoknak a pár órási munkaszünetét, kik mindentől különben elesnének, mert a megélhetésért való küzdelem elvonja őket és mert nincs anyagi módjuk a polgári jómód derűs, nyugodt életéhez.

E csak nagy vonalakban vázolt terveket tisztelettel és szeretettel ajánlom a Szociális Misszió és a szives hallgatóság élénk figyelmébe. E tervek kezdetének, főleg a dolgozó nők éttermének anyagi nehézségeit esetleg a város segítségével vélem a Szociális Misszió kebelében megoldani. További prosperálására vonatkozólag lehetetlennek gondolom, hogy egy lelkiismeretesen vezetett jó és olcsó női étterem a városban nem akadna sok étkezőtagra, kik mind mint meleg, barátságos otthonba szeretnének a Szociális Misszió éttermébe nemzetiségi és vallási különbség nélkül, hisz a Misszió clujf (kolozsvári) étterme sem írta ki ajtajára, hogy ide csak ilyen és ilyen vallásúaknak szabad a beméret.

Az általános társadalmi élet javulása a Misszió érdeme ebből, ezért küzd és hogy mindnyájan ezért küzdhesünk, kérem önöket, foglalkozzanak a vázolt tervekkel és megfontolt tanácsaikkal irányítsák e tervek megvalósíthatóságát, melyeket először szerény keretben gondolnék megvalósíthatónak. Isten kegyelmével a siker jó eredményei folytán Önök által igen tisztelt hallgatóim e szerény tervek mindinkább fejlődő és erős intézményekké válhatnak.

mindenáron be akartak hatolni az épületbe, végre megvesztegetéssel sikerült őket távozásra bírni. De már is jöttek újabb csapatok, amelyeknek vezetője kijelentette, hogy ők minden idegent kivétel nélkül meg akarnak ölni. Ekkor odaérkezett Ackston vicekonzul két kuo-mi-tang-párti barátjával, akik megpróbálták lecsillapítani a tömeget. Mi a fürdőszobában a földre fektüdtünk, a férjem a megbeszélés szerint

Megdrágul a magyar vizum.

A budapesti román követség bevezeti a személyszerinti vizumozást. A bucaresti-i magyar követség hasonlóképen jár el.

(Arad, március 29.) A budapesti román követség, elterjedt hírek szerint, új rendszert szándékozik életbeléptetni az utlevelek vizumozása terén. Eddig, ha egy utlevél két, vagy három személy szerepelt is, illetve, ha egy több tagú család akart utazni egy közös utlevéllel, azt csak egy vizummal kellett ellátni. Április elsejétől kezdve, mint a hírek mondják, személy szerinti vizumozási rendszert léptet életbe a budapesti román követség. Tehát annyi vizumot kell egy utlevélre fizetni,

rákétával jelt adott a hadihajóknak, közben megkezdődött a tüzelés. A kínaiak már-már megostromolták a házat, amikor lecsapódtak a ház körül a hajóágyúk gránátjai. A lövedékek egyre sűrűbben hullottak és védelmi vonalát húzták a ház köré. A kantoniak elmenekültek, nekünk pedig sikerült a hajókra jutnunk.

Sanghaiból táviratozzák: Csangkaisek kantoni főparancsnok ellen a saját hadseregbeli kommunisták tisztjei hevesen agitálnak és meg akarják bukztatni Csangkaiseket mérsékelt felfogása miatt. Hírek szerint megbízható kínai nacionalista csapaterősítések utban vannak Sanghai felé.

ahányan az utlevélén szerepelnek. Ez az intézkedés természetesen nagyon megdrágítja az utazást és mint értesülünk, már lépések történtek a rendelkezés visszavonása érdekében. A budapesti román követség intézkedésének hírére a magyar külügyminisztérium utasította a bucaresti-i magyar követséget, hogyha Budapesten életbelép a személyszerinti vizumozás, úgy április elsejétől a bucaresti-i magyar követség szintén hasonló szellemben fog eljárni.

Képek az aradi adókvetésekéről.

Szomorúságot költözött a pénzügyi palota folyosóira. — Jzgalom a várakozó adózók között. — Tóni elvesztette egyik piacát. — A magas adókvetések súlyos következményei.

(Arad, március 29.) Előjáróban meg kell emlékeznünk arról, hogy tavaly minden másképp volt, noha nem voltunk szerencsések a jövőre számára feljegyezni sem Lapedatu pénzügyminiszter, sem Nicoleanu pénzügyi adminisztrátor megnyugtató kijelentéseit. Ennek dacára azonban a tavalyi adókvetési hadjárat csak kedélyes ősi hadvarkorlat volt az ideivel szemben, aminek veszteségeit előreláthatóan a cégjegyzési hivatal fogja regisztrálni: az idei csőd-statisztika „dus eredményekben” nem kis szerepe lévén az adókvetésnek.

Hogy pedig ez a körülmény még a külsőségekben is mennyire megnyilvánul arra jellemző, hogy amíg az elmúlt évben ilvenkor a pénzügyi palota folyosóin szinte gondtalanul elbeszélgető bizalommal telt adózók vártak sorukra, az idén Tompa egyik szép költeménye elevenedett meg a folyosókon, mint „csüggedt madarak” lézengnek néma szomorúságban az adó-alanyok. Egyetlen vicc, tréfa nem hangzik el, s az egyhangú csendet csak néha zavarja a szigorú hivatalszobákból kihallatszó rimázkodás, amit úgy szűrnek át az érzéketlen falak, mint monoton borsó-koppanásokat. És a félhomályban apró piros fények izznak, egyik-másik adózó tünelmetlenségében egyik cigarettáról a másikra gyújt, ami narkotizálja kissé az idegeit s viszont jól jön a hivatalszolgáknak, a kik tízpercenként végigtalálják a cementkockák termését. Valaki zsebében gyengén berregve jelzi az idő múlását: egy óra.

— Tavaly ilvenkorra már régen végeztem — szól az óra tulajdonosa — s mindössze csak négy percig tartott az egész. Sírni sem kellett és méltányosak voltak. Most pedig a Schwartz már hárommegyed órája viaskodik odabent.

Mintha csak végszóra vártak volna, nyílt az ajtó s kiött a várt ember. Egy nagyot sóhajtott, megtörölte a homlokát s csak ennyit mondott:

— Nahát... Hetvenezerte vették az alapot, pedig esküszöm, hogy ennek a felét sem kapom be. Külvárosi házamban három lakó van, akik összevissza 29.000 lej bért fizetnek évenként.

Tizenegy órára a Tóni is megjelenik a gyékényszatvonnal és a gyorsfőzővel. Nem kedélyeskedik, vásári nótáját sem hallatja, s amikor úgy megy el, hogy egyetlen tormást sem sikerült eladnia, lemondóan jegyzi meg:

— Az utolsó kísérlet volt. Négyyszer jöttem tele szatvonnal, ma csak két párat hoztam próbaképpen a krénesből és ennyit sem tudtam eladni. Ezt a piacot is elvesztettem.

Valaki hirtelen rosszul lesz. A nagy izgalom, az ácsorgás okozhat ilyen rosszulletet. Csak akkor veszik észre, amikor csöndesen, hangtalanul elterül a kőcokrákon. A várakozók szenvtelenége felolvad, egyszeriben résztvegyűrü veszi körül. Egy szolgáló vizet hoz, egy idősebb hölgy pedig nyomban kibúró gyógyszerrel ajánl, ami ilyen ese-

tekben nála mindig bevált. Ez megint végszó volt, mert ismét nyílt az ajtó s a rosszul lett ember névét kiáltották. Hát persze, emiatt kapott szivgörcsöket. Most fognak dönteni a sorsa felett. Nagynehezen magához tér és remegő lábakkal rogva dozik be az ajtón. Az idősebb hölgy résztvevőleg csóválja utána a fejét. Erre már ő sem tud orvos-ságot ajánlani.

Általában nagyon súlyos a közönség véleménye az adókvető bizottságokról, pedig az ő működésükről elterjedt hírek tulzottak. Ahol lehet, enyhén bírálják el az eseteket, de érezni, hogy nem maguktól cselekednek és felsőbb rendelkezés mozgatja őket, amikor olyan adókat vetnek ki, amelyről maguk is tudják, hogy nem reális és igen sok esetben nagyon súlyos következményei is lesznek a tulhajtott adósrótnak.

Doktorrá avattak egy magyar herceget.

Magyarország leggazdagabb mánása jogtudományi doktor lett.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar arisztokratavilágnak érdekes eseménye van. Esterházy Pál herceget, a 300.000 holdas hitbizomány 25 éves majoreszkóját a pesti egyetemen ma a jogtudományok doktorává avatták. Ez a tény a legkonzervatívabb és legrégebb magyar arisztokrata család bizonyos behódolását jelenti a modern kornak, és ép azért, igen figyelemreméltó dolog. Ez a legendás hirtű ősrégi család ugyanis eddig mindig a tényülés és pompa fogalmát jelentette, a legifjabb sarj pedig szakított a tradíciókkal, tanult, mert úgy érezte, hogy szüksége van rá és dolgozik.

A család rédebe ködbe vész. Az első hiteles okmány, ami rájuk vonatkozik, 1238-ból való. A család nagyságának megalapítója Esterházy Miklós volt, aki 1626-ban lett gróf. Ennek leszármazottjai a mai Esterházyak. Miklós fia, Pál, már hercegi rangot kapott, mivel rávette 1687-ben a magyar nemességet, hogy ismerje el a Habsburg-ház örökösödési jogát. A mostani hitbizomány-tulajdonos Dr. Esterházy Pál jeles sportember is, aki tavaly Almásy Ede Lászlóval, a kiváló autóversenyzővel egy kis Steyr kocsin áthatalt a nubiai sivatagon, ami akkor világszenzációszámba ment. A jelek szerint a nagy hitbizomány jó kezekben van, mert fiatal gazdája a munka embere, aki fiatalos sportszeretete mellett a tudományt arra használja fel, hogy az anyaföldet észszerűen tudja kezelni és sokféle ipari üzemet minél jobban kifejlessze.

Rágalmazási per Fedák Sári ellen

Bánky Vilma Pestszentlőrincen lakó szülei perelték be Zsaszát. — Látogatás az öreg Koncsics-Bánkiéknál.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A hivatalos lap tegnapi számában közölte, hogy Koncsics János nyugalmazott rendőrelőőr névmagyarosítást kért Bánkíra. Koncsics ugyanis apja Bánky Vilmának, a Pestről Hollywoodba elszármazott filmprimadonnának. Bánky Vilma szülei Pestszentlőrincen laknak és már napok óta lázasan készülődnek leányuk fogadására, noha a hírneves filmstar csak októberre jelezte hazaérkezését. Tudósítónk ez alkalomból felkereste Bánky Vilma szüleit.

Koncsicsné, azaz most már szintén Bánkyné, elmondotta, hogy leánya már tavaly akart hazajönni, de rendezője kérésére megvárta míg előbb a filmről hódítja meg legújabb szerepeivel a pestieket. Értesítése szerint két hónapig kíván Budapesten tartózkodni s ezért szülei máris lakást keresnek Budapesten, mert félnék attól, hogy az ünnepektől primadonna nem szívesen lakna kint Pestszentlőrincen. Bánky Vilma édesanyja, mint érdekességet mesélte el, hogy Pestszentlőrincen egyideig senki sem tudta róluk, hogy a nagy filmstar szülei és egy alkalommal a moziban a tulajdonos magyarázta nekik, hogy a film főszereplőjét Bánky Vilmának hívják és magyar származású. És a boldog szülők csak hallgatták és bólogattak rá s aztán, amikor a vásznon megjelent a csodás szépségű hölgy, hát előszedték a zsebkendőket és ifjúkómyezték a — leányukat. Bánky Vilma különben nagyon szereti szüleit és minden hónapban nagyobb összeget küld nekik. De Koncsics-Bánkyék is rajonganak egyetlen gyermekükért s a tegnapi napon ügyvédjük útján pert indítottak a pesti írársbírószágon Fedák Sári ellen, aki amerikai utjáról hazatérve becsületsértő kijelentéseket tett Bánky Vilmára. Az ügyet a járásbírószágon soronkívül fogja letárgyalni.

Szombaton ítélnek

a vagyonbukott aradi borkereskedő fölött

Az aradi törvényszék elhalasztotta Hajós László főtárgyalását.

(Arad, március 29.) Az aradi törvényszék harmadik székfőjének Fikker-tanácsa ma tartott folytatólagos főtárgyalást a többrendbeli váltohamisítással, sikkasztással és csalással vádolt Hajós László vagyonbukott aradi borkereskedő ügyében. A törvényszék közel husz tanút idézett be a mai napra, akik közül azonban csak Lammert Ferenc, Eichelt Péter, Gottfried Bernát, Hamza Rudolf és Rosenzweig Hermanné kihallgatására került a sor, mert az idő előrehaladottságára való tekintettel Fikker dr. elnök délután két órakor felfüggesztette a tárgyalást és annak folytatását szombat délutánra napolták el.

Az ügyészi vádirat három vádpontot tartalmaz Hajós László ellen, aki a lefolytatott vizsgálat szerint üzleti könyveit meghamisította, Rosenzweig Hermanné nevére egy 800 ezer lej értékű váltót hamisított és többrendbeli váltohamisítást követett el olyanformán, hogy a már kiegyenlített váltókat tovább forgalmazta. A tanuvallomások nagyrészen Hajós büntetése mellett szóltak, Rosenzweig Hermanné azonban menteni igyekezett férjének volt társát és azt vallotta, hogy határozottan ugyan nem adott felhatalmazást Hajósnak arra, hogy helyette a váltót aláírja, de kijelentette, legyen amit akar, csak rendezze ügyeit, hogy férje, Hajós társa ne tudjon arról, hogy ő már egyáltalán jóvólát Hajósért. Lammert Ferenc azt vallotta, hogy már régebben kifizetett 30.000 lejről szóló fedezeti váltóját Hajós tovább forgalmazta. Eichelt Péter szintén kiegyenlítette váltótartozásait, a váltókat azonban máig sem kapta vissza. Arról azonban nem tud, hogy ezek a váltók még mindig forgalomban volnának. Egyedül Rosenzweig Hermanné vallomása vehető döntővallomásnak, viszont Rosenzweig Hermanné zavaros vallomást adott le, mire Mandru ügyész a váltókon szereplő aláírások szakértőt megvizsgálását kérte, amit azonban a törvényszék még nem rendel el, ellenben a főtárgyalás folytatását szombatra halasztotta.

Idegengyűlölet és hazafiság vezérlik Kínát.

Bojkottal fojtják meg az angol kereskedelmet és ipart Kinában. —

A diák, kereskedő és munkás vezeteli a kínai nacionalista mozgalmat

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Kína mérföldes csizmákkal halad előre katonai téren és néhány éven belül katonai hatalom lesz, de a szuronynál sokkal hatalmasabb fegyver kezében a nyugati hatalmakkal szemben a gazdasági fegyver.

A bojkott — kínai találmány.

A bojkott, Boycott kapitány nevéhez fűződik, de az mindössze néhány évtizedes. A kínaiak évezredek óta ismerik ezt a szisztémát. Az amerikaiak már 1884-ben ismerkedtek meg a kínaiak eme művészetével, azóta még a kínaiak sokat tanultak az oroszoktól. Karácsony után Hankauban bojkottal kényszerítették az angolokat, hogy hagyják el a koncessziós területeket. A fehér embereknek szolgáló kínaiak mind abbahagyták a munkát. Még a kínai pesztonkák is otthagyták helyüket, mert Borodin szakszervezetekbe tömörítette ezeket a háztartási alkalmazottakat. Az idegen nem vehetett, nem adhatott el semmit, nem utazhatott, villanya nem égett, vízvezetéke nem működött. . . Az idegennek el kellett hagynia a várost. Jöttek angol tengerészek, hogy megvédjék az angol alattvalók tulajdonát. A munkás „testvériségek” tüntettek az angolok ellen, meg is ütköztek velük és erre jött a nemzeti hadsereg, hogy az összeütközéseknek elejét vegye — elfoglalta az angol koncessziókat. Még most is elfoglalva tartják. Százestendővel ezelőtt a kínai céhek szintén bojkottálták az angolokat. Akkor annyira ment a harc, hogy a kínai pékek arzént kevertek az angolok kenyérébe. Ma Borodin szakszervezetei kiadták a jelszót: csak az angolok szívének irányítani a bojkott fegyverét. A japánokat békében hagyják, az amerikaiakhoz meg épenséggel kedvesek a kínaiak.

Angol Hongkong ellen kínai Hongkong.

Ez a jelszó belekerült a lapokba is és az

Művészet.

* Az aradi színház heti műsora, Szerda: Körösi Dudus zenekarának bucsuhangversenye. Antonia, szimfónia, R. Horváth Mici fellépte. (Bérlés-szűnet.) Csütörtök: Cigányszerelem, operett. (Bérlés.) Péntek: Csirkefogó, vígjáték. (Bemutató-előadás. C. bérlés.) Szombat délután 4 órakor: Játék a kastélyban, vígjáték. (Fél helyárak.) Este: Tanase társulatának fellépte. Vasárnap délután 3 órakor: Nem nőülök. (Fél helyárakkal.) Délután 6 órakor: Csirkefogó, vígjáték. (Rendes helyárakkal.) Este 9 órakor: Tanase társulatának fellépte.

* Darvas Ernő huszonöt éves színészi jubileuma. Darvas Ernő, az erdélyi színészet ismert és kiváló tagja, az aradi közönségnek éveken át dédelgetett kedvence. Április hó 16-án tartja 25 éves színészi jubileumát és egyben bucsuját az aradi színházban. A sokoldalú művész egyik legjobb szerepét — Molnár Ferenc világhírű darabjának címszerepét — a Liliomot játssza bucsuképen az aradi közönségnek. A jubiláns művész, aki budapesti színpadokhoz tér vissza, éveken át mekkülönböztetett kedvence volt az aradi közönségnek és így biztos, hogy jubileuma méltó keretek között fog lefolyni és a közönség kellemleg méltányolni fogja azokat a művészi teljesítményeket, amelyekkel Darvas Ernő kiérdemelte a közönség ragaszkodását és szeretetét.

* A színházi iroda hírel. Körösi-Dudus szerdai bucsuhangversenye városszerre nagy érdeklődést váltott ki. Primást még annyira nem kedvelt az aradi közönség, mint Körösi-Dudust és ezért bizonyos, hogy zsufojt nézőtér fog tapasztalni a bucsuzó művészek és zenekarának. Az Antonia előadásának ezen kívül vonzó érdekessége Horváth Mici fellépte, aki egyik legjobb szerepét játssza az Antoniaiban. — A Cigányszerelem, Lehár legszebb operettje csütörtökön ismét műsoron van. A repris szép sikere felcsigázta a közönség érdeklődését a Lehár-darab iránt. — A Csirkefogó pénteki premijé felül fog mulni minden várakozást. Szenes Béla pompás vígjátéka oly sikert fog aratni, amilyent többi kacagató vígjátéka. — A Játék a kastélyban, Molnár Ferenc világhírű vígjátéka szombat délután fél helyárakkal kerül színre. — Nem nőülök Szenes Béla kacagató szel-

angolok eleinte nevettek rajta. Három hónap múlva kétszáz vállalat csődbe jutott és a veszteség 75 millió dollárra rugott. Ekkor már nem nevettek és beleegyeztek abba, hogy a kantoni kormány feleljen a vámtételeket, amiből új kikötőt építenek, amely az angol kikötőt aztán feleslegessé teszi. Az angoloknak mégis bele kellett egyezniük ebbe. Nemrég aztán a Csendes-Oceánon szolgáló kínai tengerészek bérkövetelésekkel léptek fel és azt kívánták, hogy ismerjék el szervezetüket. Minden kívánságukat visszautasították, szervezetüket feloszlatták, vezetőiket letartóztatták. A tengerészek erre sztrájkba léptek, visszavándoroltak falujukba és földmunkát vállaltak. A hajótulajdonosok teljesen tönkrementek és aztán minden feltételt teljesítettek. Erre a vezetők azt kérték, hogy Hongkong fenséges kormányzója sajátkezűleg nyissa ki az általa bezárt szakszervezetek ajtajait, majd pedig az azt követő békelakomán vegyen részt. És a lakomán megjelent a kormányzó öfensége.

Ezek a szakszervezetek a kormányznál is erősebbek.

Katonatiszt-agitátorok.

A propaganda óriási. Minden fiatal tiszt naponta a következő doktrínákból iskoláztatja a legénységet: 1) Nemzetközi egyenlőség; 2) Kína, csakis kínai vezetés mellett fejlődhetik tovább; 3) Kína a kínaiaké. A tiszt minden faluban, ahová csapatával bevonul, köteles felvilágosító előadást tartani. A propaganda legjobb terjesztői a diák, kereskedő és munkás.

— Az eszme minden — mondotta Szong pénzügyminiszter. — Engem meggyilkolhatnak, Csiang tábornokot megverhetik, de az eszme győz, bármi is történjék. Ilyen szellem hatja át az új Kínát.

lemez vigjátéka vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal van műsoron. — Karácsonyi III Aradon. A színház igazgatósága meghívta vendégszereplésre Karácsonyi Irit, Erdély legnagyobb primadonnáját. A művésznőt Bécsbe hívták vendégszereplésre és valószínű, hogy utazását megszakítva Aradon néhány estén legjobb szerepeiben fel fog lépni.

Jóváhagyták

Leirer Amália gyilkosságainak büntetését.

A budapesti Kuria elutasította a semmiségi panaszokat.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ma játszódtott le a Kurian a hirhedt Leirer Amália-gyilkosság ügyének utolsó felvonása. Az iratok ismertetése és a vád- és védőbeszéd megváltása után a Kuria elutasította a semmiségi panaszokat teljes egészükben, s jóváhagyta a tábla ítéletét, amely szerint Okolicsányi Lászlót három évi fegyházra, Bolla Józsefet két évi, Saguly Ferencet egy évi, Helik Józsefet kilenc havi börtönre ítélték. Az indokolás kiemeli, hogy Okolicsányi megszerezte Leirer Amália ékszerait, amelyekről tudta, hogy legalább is rablás útján kerülhettek Pödörhöz és ezzel a saját hasznára bűncselekményt követett el. A tábla ítélete tehát nem súlyos, hanem inkább tulenyhe volt, mert Okolicsányival szemben a törvény teljes szigorát kellett volna alkalmazni.

Ne nézzen se jobbra,
se balra,
menjen egyenesen

STRASSER

divatruházába, 1647

tavaszi újdonságok és
olcsóságok lerakatóba.

Elszaporodott

a kontár-építkezés Aradon.

Építő- és kőművesmesterek küldöttsége Angel polgármesternél. — Polgármesteri rendelet a kontárok ellen.

(Arad, március 29.) Ma délelőtt az aradi építő- és kőművesmesterek küldöttsége járult Angel István dr. polgármester elé és elmondották, hogy a képesítéssel nem bíró kontárok elveszik tőlük a munkákat, amelyeket azután olcsó pénzért, de rosszul csinálnak meg. A kontárok visszaélései miatt igen sok aradi képesített építő- és kőművesmester marad munka nélkül. Kéri a város vezetőségét, vegye őket védelembe a kontárok ellen, ami egyértelmű azzal is, hogy az építetők közönséget védelembe veszi. Konkrét eseteket soroltak fel, amikor a közönség felült a kontároknak és házuk, mire felépült, már dűledezett is. Angel István dr. válaszában kijelentette, hogy megteszi a szükséges intézkedéseket a kontárok ellen, ezért elsősorban rendeletet ad a mérnöki hivatalnak, hogy csak olyan terveket fogadjanak el, amelyek aláírója az építő-szindikátussal igazoltatja, hogy joga van a tervezett építkezést elvégezni. Ha pedig a hivatal bármilyen visszaélést fedez fel, szüntesse be az építkezést és büntesse meg az építőt. A polgármester ezzel a fontos kérdéssel kapcsolatban a következők közlésére kért fel bennünket:

— Figyelmeztetjük az építetők közönséget, hogy kellemetlenségek és károk elkerülése végett legyenek elővigyázatosak, kine bízzák házuk megépítését. A törvények és rendeletek meghatározzák minden egyes képzettségű kőművesmester, építőmester és építész működési körét, ezért a magasabb képzettséget előíró építkezéseknél az építőtől a megfelelő képzettség igazolását kell követelni. Panasz esetén hivatalosan szüntetjük az építkezést és megbüntetjük az építetőköt. A kontárok különösen a város külterületein vállalnak megfelelő képesítés és jog nélkül építkezéseket. A helybeli építőmesterek és kőművesmesterek küldöttségileg fordultak hozzám panaszukkal és intézkedtem, hogy hasonló esetek ne fordulhassanak elő. Felkérünk tehát mindenkit, aki tudomást szerez hasonló esetről, tegyen azonnal jelentést a mérnöki hivatal vezetőjénél. Muresan János főmérnöknel, aki a tőlem kapott utasítások értelmében fog eljárni a kontárok ellen.

Dudus bucsuzik Aradtól.

Szegényebb lesz Arad miutáni éjszakája. — Öszre visszatér Arad kedvenc cigányprimása: Körösi Dudus.

(Arad, március 29.) A kávéház zsviját buszokogó nótá törli meg, a kesergő melódia szomorúan buggyan elő a száraz fából, a fájdalmas hangok zenéje megdöbbenően belénkhasít.

A banda élén ott muzsikál a primás, a bucsuzó primás: Körösi Dudus. Arad éjszakai életének lüktetése két nap múlva szegényebb lesz egy verbeli figurával, pénteken elhagyja Aradtól Körösi Dudus, a legnépszerűbb cigányprimás, elhagyja azt a várost, ahol rövid megszakításokkal négy esztendőn keresztül muzsikálta bele a szívekbe azt, hogy mi a magyar nótá szeretete, gyönyörűsége. Nincs talán ember Aradon, aki ne ismerne Körösi Dudust és művészetét, amellyel oly szívetépő és vigadó nótákat tudott kicsalni a hegedűből, hogy vigadva sirattasson, vagy vigasztalóan nevetessen. Fájdalmas tudat bucsuzni attól a primástól, aki már olyan nagyon belénk muzsikálta a róbotos élet minden buját-baját. Talán nem is lehet bucsut inteni egy ilyen örökké élő emlékü embernek. És mégis kell bucsuznunk, mert Körösi Dudus — bizonyára ő is fájt a szívvel — elhagyja Aradtól, visszamegy Clujra (Kolozsvárra) szűkebb hazájába.

Amint leteszi a vonót, odajön asztalunkhoz s kérdéseinkre egyet-mást elmond a multjából, emlékeiből:

— Emlékek? Van sok. Szépen egymásra rakározva, szinte nehéz köztük válogatni. Talán a legszebb az, hogy én voltam Clujon IV. Károly volt magyar király kedvenc primása. Sokáig játszottam József főhercegnek. Itt Romániában pedig Károly volt trónörökösnek, továbbá a volt go-

rög király udvarában muzsikáltam sokat. Kötintésem van Mária királynőtől. Kedves muzsikásának szólított a nemrég meggyilkolt Haller Jenő gróf. Mint érdekességet említhetem, hogy az Afrikában szerencsétlenül járt gróf Hunyady László volt az egyik násznagyom. Hogy fájt-e távoznia Aradtól? Fáj. Nagyon fájt. Ugy érzem, hogy a szívem egy nagy darabját hagyom itt... De visszajövök öszre.

Megszüntették Magyarország katonai ellenőrzését.

Az ellenőrző bizottság április 15-én utazik el Budapestről.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A nagykövetség tanácsa elfatározta, hogy Magyarország katonai ellenőrzését március 31-ével megszünteti. Az ellenőrző bizottság

tagjai mindazonáltal április 15-ig Budapesten maradnak, hogy a még hátralevő ügyeket elintézzék és megszövegezzék végleges jelentésüket.

— Vannak emberek, akik a szívükhöz nőttek és elfelejtetni őket nem lehet. Körösi Dudus ezek közé tartozik... (s.)

Albániában mégis háboru készül Jugoszlávia ellen.

„Mussolini téved, ha azt hiszi, hogy Jugoszlávia teljesen el van szigetelve!” — Beszélgetés Fan Noli püspökkel, Albánia volt elnökével, aki elkeseredetten hangoztatja, hogy a Balkán a balkániaké.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Fan Noli püspök, az albán köztársaság volt elnöke, aki a jelenlegi elnök, Ahmed Zogu beynek az olaszok segítségével végrehajtott államcsinye következtében menekült el hazájából, jelenleg Bécsben tartózkodik és itt lép fel, meg a legutóbbi balkáni események: Olaszország és Jugoszlávia konfliktusa, amelynek középpontjában Albánia áll. Fan Noli elnök, Durazzo érseke és a bostoni orthodox egyház címzetes püspöke, ma fogadta az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőjét és a következőket mondotta el az albán problémáról:

— Az olasz-jugoszláv konfliktus, amely jelenleg Európa összes külügyi hivatalait foglalkoztatja, a tiranai paktum következménye, amelyet Olaszország és Anglia kényszerítettek az albán népre. Ez az egyezmény a fascista imperializmusnak a Balkánra való invázióját jelenti. Albánia az első lépés, Jugoszlávia lenne a második. Mussolini máris készülődik erre a második lépésre, már izolálta Jugoszláviát egy sereg szerződéssel, amelyeket más Balkán-államokkal kötött, vagy pedig kötni készül. Kétségkívül sikerei vannak, mivel Anglia áll a háta mögött.

— Jugoszlávia természetesen nem maradhat indifferens ezekkel az eseményekkel szemben, amelyek létét fenyegetik. Reagál rájuk, mivel reagálnia kell és a balkáni horizonton egy háboru körvonalai mutatkoznak. A háboru előbb-utóbb okvetlenül kitör, ha a jelenlegi helyzet tovább tart. A háborut csak az olasz invázió megakadályozása hiúsíthatná meg. Ez az egyetlen megoldás, sajnos azonban, nincsen remény megvalósítására. Mussolini azt követeli, hogy Jugoszlávia ismerje el az olasz hegemoniát a Balkánon. Jugoszlávia azonban ezt nem tűrheti és ezért a fegyveres konfliktus veszélye egyre fenyegetőbbé válik.

— Nyugateurópában avval ámitják magukat, hogy a háboru ki van zárva, mivel számszerűleg Jugoszlávia gyengébb, mint Olaszország. Ez a kalkuláció azonban hibás és

Elitelték a merénylő aradi kárpitost.

Linck Jakab, ismert aradi kárpitósmester állott ma vádlottként az aradi törvényszék harmadik szekciójának Fikker-tanácsa előtt. Linck Jakab ellen az ügyészség emberölés kísérlete címén emelt vádat, a tanukihallgatások során azonban a törvényszék csak súlyos testisértés vétségét állapította meg s ezért Lincket egy havi elzárásra ítélte. A vádirat szerint ugyanis Linck Jakab, aki kilakoltatási perből kifolyólag ellenséges viszonyban állott házigazdájával, Finck Albert kereskedővel, az elmúlt év februárjában az udvaron orozva megtámadta Fincket, akit egy hatalmas reszelővel több helyen súlyosan megsebesített. Az ügyben ma tartott főtárgyaláson Linck tagadta, hogy előre megfontoltan cselekedett volna és azt állította, hogy előbb Finck támadt reá. A Linck, kontra Finck-ügy különben derűtségben tartotta a törvényszéki

nem szabadna benne bizni, mivel a balkáni népek kétségbeesésükben oroszláknak küzdenek és nem veszik tekintetbe a matematikai számításokat, amint azt egy csomó példa a multban bizonyítja. Egy másik, még végzetesebb tévedés: Mussolini téved, ha azt hiszi, hogy Jugoszlávia teljesen el van szigetelve. Hiába kötött Mussolini szerződéseket a többi balkáni államokkal, ezek a tett pillanatában nem egyebek papírfoszlányoknál, mivel a Balkán népei nem rokonszenveznek a fascizmussal és adott pillanatban egyesülni fognak ellene.

— A Balkán a balkániaké! — ez a jelszó nem vesztette el értelmét, dacára a korábbi jugoszláv kormányok észszerűtlen politikájának. Ime egy példa: Az albán népek semmi oka, hogy a jugoszláv kormányok iránt lelkesedjék, mivel Belgrád is részes abban, hogy Ahmed Zogu bey került uralomra. Ezenkívül Jugoszláviában az albánok még mindig nem részesülnek a kisebbségi jogokban. Ennek ellenére, ha háboru kerülne a sor, az albánok együtt harcolnának a jugoszlávokkal és a többi balkáni népekkel Mussolini ellen, aki Albániát zsoldosának, Ahmed Zogu beynek segítségével meg akarja szerezni Olaszországnak. Ezért ragaszkodik Mussolini Ahmed Zogu élethossziglani elnökségéhez és katonai invázióval fenyegeti Albániát Ahmed Zogu bukása esetére. Mussolini egyezmények révén biztosíthatja magának a többé-kevésbé ingtag balkáni kormányok rokonszenvét, a balkáni népeket azonban sohasem nyerheti meg.

Fan Noli azután kijelentette, hogy az albán nép egyaránt ellenségének tekinti Jugoszláviát és Olaszországot, mivel mindkét állam imperializmusa létét fenyegeti, azonban az olasz veszély nagyobb és ezért Albánia népe okvetlenül Jugoszlávia mellé fog állani. Albániát Olaszország — szerinte — teljesen már okkupálta, a 20.000 főnyi albán zsoldos hadsereget olasz tisztek vezénylik és az albán katonák olasz fegyverekkel és ágyukkal rendelkeznek. Olaszország, ugymond, Albániában készíti elő háboruját Jugoszlávia ellen.

birákat is, mert a beteges idegzetű Linck a tárgyalóteremben is folytatta több éves ellenségeskedését Finck Alberttal s állandóan replikázott vádlójával.

Könyv-, zenemű-, papír-, nyomtatvány-, írószerszám- és kölcsönkönyvtári szükségletét
KERPEL IZSÓ 30 év óta fennálló cégnél szerezze be!

— Helyreállt a diplomáciai viszony a Vatikán és Csehország között. Prágából táviratozzák: Ciriciai, Csehszlovákia a napokban kinevezett pápai nunciusa ma Prágába érkezett. A pályaudvaron hivatalosan fogadták. A nunciusz megérkezésével helyreállt a diplomáciai viszony a Vatikán és Csehország között. A megegyezés még jobban aláásta Benes tekintélyét, mert annak idején ő exponálta magát legjobban a Vatikán ellen.

H I R E K.

Bizonytalan a király utazása.

Bratianu Ionel az uralkodó itthonmaradását javasolja.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az Adeverul foglalkozva a király elutazásáról szóló hírekkel, kijelenti, hogy egyelőre semmit sem határoztak el, de valószínű, hogy Bratianu Ionelnek az utazás elleni álláspontja fog győzni. A liberális vezér ugyanis orvosi és politikai szempontokra hivatkozva, az elutazás ellen foglalt állást és az uralkodó itt tartózkodását szükségesnek mondja, minden keletkező komplikáció megakadályozása céljából. Averescu környezetében kijelentik, hogy a római látogatás olyan ügy, amit kizárólag a király óhajától tesznek függővé. A szicíliai üdülést Sluys professzor javasolta, aki szükségesnek látta, hogy az első rádiumkezelés és egy másik enyhébb kezelés között a király hosszabb ideig melegebb éghajlat alatt tartózkodjék. Az Adeverul hozzáteszi, hogy olyan javaslatok is történtek, hogy Ferdinand király a Fekete tenger, vagy az Adriá partjára, esetleg Cyprus szigetére utazzék, de egyelőre — ismétli a lap — semmiféle irányban nem történt döntés.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai Intézet jelentése szerint változékony, hűvös idő várható, többnyire csapadékkal és nyugati szelekkel.

— **Az apostoli kormányzó hazaérkezett.** Pacha Agoston apostoli kormányzó tegnap este a hét órai Symplonnal hazaérkezett Timisoarára. Az apostoli kormányzó két hélig a Rivierán üdült, majd Rómában volt és kihallgatáson jelent meg a pápánál. Megérkezésekor az összes timisoarai katolikus hitközségek képviselői fogadták a józsefvárosi pályaudvaron. Az apostoli kormányzóhoz Ferch Mátyás apátkanonok mondott üdvözlő szavakat.

— **Előléptetések a diplomácia körében.** Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai száma külügyi képviselőnkben történt nagyobbarányú előléptetéseket közöl. Eszerint a király Djuvara és Arion, jelenlegi követségi tanácsosokat II. osztályú meghatalmazott miniszterekké, Lucasiewicz és Zaripofol követ-ségi titkárokat I. osztályú követségi tanácsosokká, Stoica és Gheorgiu titkárokat pedig II. oszt. követségi tanácsosokká nevezte ki.

— **A szinodusi választások.** Az egyházmegyei zsinati választások eredményeinek nagyrésze ismeretes már. A hivatalos lista majdnem minden helyen győzött. Rovinen Boneu Vazul megyei prefektust és dr. Borneas Gyulát választották meg dr. Demian Aurél ellenében, Aradon dr. Jancu Cornél és Moldovan József győzött Georgescu János volt prefektussal és Rozván Pállal szemben. Curticin a végleges eredmény szerint dr. Hotoran Victor és Jancu Ádám győztek dr. Ispravnic Severrel szemben, Chisineuben pedig nagy többséggel Marsieu Justin dr.-t és dr. Veliciu Emil választották meg Lázár Sándor és Boar Demeterrel szemben. Sirian Secula Axente és dr. Montia Emil győztek, Ineun Ádám György vezérigazgató és dr. Hentiu, Ciermeun dr. Miclosi Emil és Chera János, Buteniben Goldis László miniszter és dr. Grozda Aurél, Halmagiuban dr. Robu János és Mager Traian kerültek be. Az eredményt hivatalosan csak egy hét múlva publikálják.

— **Franciaország betartja a tengeri konventiót.** Párisból táviratozzák: A tengerészeti miniszter kijelentette, hogy a tengerészeti programból minden hegemoniát, hódítást célzó törekvést ki kell küszöbölni. Franciaország a legszigorúbban betartja a tengeri megegyezést.

— **Fogházra ítelt volt tábornok.** Prága. Krausz Rudolf volt osztrák tábornok egy prágai lapban cikket írt, amelyben a német aktivista pártok vezetőit a német név sírásóinak és árulóinak nevezte. A cikk miatt a pártok 57 képviselője és szenátora, valamint a német miniszterek bűnvádi feljelentést tettek Krausz ellen. A bíróság 10 napi fogházra vagy 1000 cseh korona pénzbüntetés fizetésre kötelezte a volt tábornokot.

Lemond Magyarország pénzügyminisztere

Bud János a távozás gondolatával foglalkozik

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Beavatott politikai körökben napok óta beszélnek, hogy Bud pénzügyminisztert elkedvetlenítették a kormánypárti képviselők és kritikái. Legutóbb a kormánypárt egyik vezető tagjával került ellentétbe a pénzügyminiszter, ezért elhatározta, hogy ha pénzügyi politikája elé továbbra is akadályokat gördítenek, megváltik állásától és visszavonul az aktív politikai szerepléstől.

A pénzügyminiszter már Bethlennek is bejelentette, hogy a folytonos támadások el-

kedvetlenítették és ezért a legközelebbi hetekben benyújtja lemondását. A miniszterelnök természetesen nem állhatja útját a pénzügyminiszter elhatározásának, Bud János azonban nem megy vissza az egyetemre, hanem az eddigi tervek szerint a Pénzügyügyi Központ elnöke lesz. Utódjának kiválasztásáról már megindultak a tanácskozások, a legvalószínűbb, hogy Szabóky Alajos pénzügyi államtitkár fogja főlátni Bud Jánost a pénzügyminiszteri székben.

— **Új német napilap Bucurestiben.** Ez év április elsején „Bukarester Tageblatt” cím alatt németnyelvű napilap indul meg Bucurestiben, mely elsősorban informatív jellegű és minden párt-, vagy nemzetiségi politikától tartózkodik.

— **Bunghetianu István kitiüntetése.** Bunghetianu Istvánt, a timisoarai sziguranca vezérfelügyelőjét, III. Viktor Emanuel olasz király a Corona d'Italia parancsnoki keresztjével tüntette ki. A vezérfelügyelő magas kitiüntetése mindenfelé, ahol a kiváló főtisztviselőt ismerik, őszinte meglepetést keltett.

— **Szenzációs kihallgatások a Széchenyi-fürdő botrány-ügyében.** Budapestről jelentik: A Széchenyi-fürdő botránya ügyében ma zárt ajtók mögött a rendőrségen kihallgatták Friedrich Istvánt, Gál Jenőt, Wolf Károlyt, Buzáth Jánost és Aczel István századost. A rendőrség a jegyzőkönyveket sürgősen megküldi az ügyészségnek.

— **A magyar miniszterelnök olaszországi útja.** Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István miniszterelnök a beavatott politikai körök értesülése szerint április 2-án vagy 3-án utazik Rómába. Milanóban találkozik Kiebelberg magyar kultuszminiszterrel, akinek a milánói felolvasásán is megjelenik. Az előkészületek már megtörténtek az utazásához, gróf Durini budapesti olasz követ már elutazott, hogy előkészítse a fogadtatást. A miniszterelnök Milanóból Rómába megy, ahonnan Palermóba vagy Taormiszába utazik pihenni. Utjára felesége, gróf Khuen-Héderváry Sándor s ennek felesége kísérik el. Távolléte alatt Vass József helyettesíti.

— **Meghalt a bencések nesztorja.** Budapestről táviratozzák: Halbik Ciprián tihanyi apát, a bencések nesztorja, tegnap 80 esztendőskorában meghalt. 1864-ben szentelték pappá és három évvel ezelőt tartotta gyémántmiséjét. Kiváló hitész volt.

— **Szigoru záróra-razzia Aradon.** Az aradi államrendőrség szombat este ellenőrző razzia-tartott, amelyen a záróra betartását ellenőrizték. A razzia eredményeként több aradi kereskedő ellen megindult az eljárás, mert nem tartották be pontosan a záróra-rendeletet. A rendőrségnek bizonyos méltányossággal kellene eljárnia az ilyen ellenőrző körúton, mert legtöbbször a kereskedő saját hibáján kívül kénytelen üzletét néhány perccel záróra után is nyitva tartani. Az üzletben lévő vevőket ugyanis kénytelen kiszolgálni.

— **Hogyan lehet rádióengedélyt kérni.** Az aradi államrendőrséghez naponta érkeznek kérvények, amelyekben rádió felállításának engedélyezését kérik. Az engedély iránti kérvényeket a következő okmányokkal kell felszerelni: Az anyakönyvi hivatal igazolása a kérvényező koráról, jómagaviseletéről szóló igazolás, kérvény a postavezérigazgatósághoz, kérvény a divízióhoz, nyilatkozat, amelynek szövegezését a rendőrprefektúrán megmutatják a kérvényezőnek, a nyilatkozat aláírandó a postafőnökkel. Szükséges még a kérvényező állampolgársági bizonyítványát is mellékelni.

— **Finnország nem vesz részt az amszterdami olimpiákon.** Helsingforsból jelentik: A finn athlétikai szövetség elhatározta, hogy nem vesz részt az 1928. évi amszterdami olimpiákon, mert az olimpiai programból több Finnországot érintő számot kihagytak, ezenkívül a szövetség inkább a belföldi sportot akarja fejleszteni, végül pedig azért, mert az óriási költségek nem arányosak a várható eredménnyel.

— **Borzalmas bányarobbanás Japánban.** Tokióból jelentik: Borzalmas bányarobbanás történt egy déljapán bányában. A robbanás által keletkezett tűz az egyik tárna bejáratát teljesen elzárta, az égő tárnában 136 munkás rekedt bent. Eddig 60 koromná égett holttestet hoztak ki a bányából.

— **Még mindig homály fedl a timisoarai postalopást.** A háromszázhatvan ezer lejes pénzeszsomag eltűnése ügyében megindított nyomozás még mindig nem járt eredményrel. Vasilescu postafelügyelő tegnap hosszasan tárgyalt Bradescu Virgil vezető-ügyésszel, aki ismertette a posta által bevezetett nyomozás eredményét. Bradescu főügyész utasította Gutu Atanasz detektív-főnököt, hogy bűnügyi szempontból vezesse a nyomozást, mert a posta a maga részéről most már szabad kezét ad. Gutu megkezdte az összes józsefvárosi postaalkalmazottak kihallgatását. A rendőrség részéről az a vélemény alakult ki, hogy a háromszázhatvan ezer lejes lopást semmiesetre sem a gyárvárosi postán, hanem a józsefvárosi pályaudvari postán követték el. Ebben az irányban folyik most tovább a nyomozás.

— **A bécsi filharmonikusok elnökének vilamos-balesete.** Bécsből jelentik: Wunderer tanár, a bécsi filharmonikusok elnöke a villamosról való leszállás közben elcsuszott, leest és több sérülést szenvedett. A mentők a kórházba szállították, ahol bekötötték sebét és hazaszállították.

— **Megmérgezték egy lengyel hercegnőt.** Varsóból jelentik: Lubomirska Mária hercegnő még 1923-ban halt meg és néhány nappal halála után azt suttozták, hogy az ügyészség elrendelte a holttest exhumálását. Az utóbbi hetekben kiderült, a család erőlyes cáfolata dacára, hogy a holttestben méreg nyomait találták. Az ügyészség folytatja a vizsgálatot és rövidesen szenzációs letartóztatások várhatók.

— **Verekedés a bécsi egyetemen.** Bécsből táviratozzák: A bécsi egyetemen a szociáldemokrata és nemzeti diákok között ismét összetűzések voltak, a szociáldemokrata diákság röpcédula osztogatása miatt. A rendőrség többeket letartóztatott.

— **Gazdát cserélt az UFA.** Bécsből jelentik: Már hosszabb idő óta folynak a tárgyalások a legnagyobb német filmkonzern, az UFA-vállalat eladásáról. Most befejeződtek a tárgyalások. A Deutsche Bank, amelynek kezében a részvények többsége volt, eladta részvénytárcáját a Hugenberg-konzernnek és Wolff Ottó nagyiparosnak. A részvények értéke körülbelül 40 millió márka. Hugenberg ismert alakja a német közéletnek, több lapja van és a Scherl kiadóvállalat is az ő tulajdona.

— **Véres dráma a párisi pályaudvaron.** Párisból jelentik: A francia főváros északi pályaudvarán a párisi társaság ismert fiatal hölgye, Alice d'Emgause néhány lépésről revolveréből többször rálőtt egy Raymond L'Etraford nevű angolra, amikor az vonatra akart szállni. Az angol azonnal meghalt. Erre a fiatal nő maga ellen fordította a fegyvert és súlyos sebet ejtett mellén.

— **A Hegyalja fosztogatója az aradi ügyészségen.** A csendőrség ma az aradi ügyészségre kísért be Tóth József ghioroci ácsmestert, a Hegyalja fosztogatóját, aki — mint mai számunkban megírtuk — már éveken át dézsmálgatta a ghiorociak baromfiállományát. — Tóth László már annyira elbizakodott, hogy fényes nappal is belépődött az idegen udvarokba. Kihallgatása után letartóztatták a az ügyészségi fogházba utalták be.

— A nyomor bünöse. A törvényszék ma magzatelhajtásért 15 napi elzárásra ítélte özvegy Kovács Ferencné aradi asszonyt. A tárgyaláson Kovácsné azzal védekezett, hogy vadházastársa nagy nyomorban hagyta, s másik három gyermekét sem tudja eltartani, nehogy négy éhező számára teremtsen elő a betevő falatot. Az enyhítő körülményekre való tekintettel a törvényszék igen enyhén ítélkezett.

— A szállóportás inzultálta vendégét. Babala Károlyt, a radnai Schaller-vendéglő portását, az aradi törvényszék ma 2000 lej fő- és 500 lej mellékbüntetésre ítélte, amiért súlyosan összeverte Tofiu Coriolan CFR. tisztviselőt, aki az elmúlt évben egy éjszaka szállást kért a portástól. Babala a tárgyaláson tagadta az ellene felhozott vádat és egyáltalán nem akart emlékezni arra, hogy Tofiu inzultálta volna. Tofiu elmondta, hogy záróra után csengette fel a portást, aki nyilván azért, mert álmában megzavarták, amikor kinyitotta a kaput, durván rátámadt a késői vendégre, majd valami vasdarabbal többször egymásután főböltötte, úgy, hogy Tofiu nagy vérvesztéssel szenvedve, alig tudott elvándorolni a pályaudvarig, ahol sebét bekötötték.

— Eljegyzés. Max Margitka (Simeria) és Farkas Béla (Arad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Elárverezték Rudolph Valentino hagyatékát. Newyorkból jelentik: Az elmúlt hét ismét Rudolph Valentino hete volt Newyorkban. A szép Rudinak voltak olyan különböző Ingóságai és értéktárgyai, amelyeket pontosan nem tudtak fölértékelni az örökösök, hanem elhatározták, hogy ezeket elárvereztetik. Ez az árverés a múlt héten folyt le Newyorkban. Az árverésen a pénz- és művészarisztokrácia teljes számban megjelent. „Rudi” ruhái, jelmezei, könyvei kerültek kalapács alá, de a legnagyobb érdeklődést a lovak keltették. Ezek között voltak azok a lovak is, amelyek Rudolph Valentino utolsó filmjében, „A sejk fia”-ban közreműködtek. „A sejk fia” lovai Ganna Wolska, amatőr énekesnő birtokába jutottak. Mc. Cormick, a híres gépgyáros, az operaezenesnő férje vásárolta meg azokat.

— Marasti-fünnep Aradon. Ma hatalmas román nemzetiszínű felragaszok jelentek meg a hirdetőoszlopokon. Már messziről leolvasható, hogy a Marasti-mező alapjára Aradon április 3-án, este 9 órai kezdettel a Kulturpalotában nagy estélyt rendeznek. A pompásan összeállított műsor számai a következők: 1. Királyhimnusz játssza a háziezred zenekara Mazilu főhadnagy vezetésével. 2. Filmbemutató a marasti-i esetről, amelynek kísérő szövegét Margineanu Alexandru tábornok, az étközlet szemtanúja írta. 3. Aurora Borel: Dalok. Zongorán kíséri dr. Szelle Károly. 4. Victor Caba tanár: válogatott költemények. 5. Nemzeti táncok, lejtik a pernyávi fiatal legények. 6. A Casa Nationala énekkarának hangversenye. 7. Harci induló, játssza a háziezred zenekara. Belépődíj: 40, 30, 20, 10 és 5 lej.

— Engedélyezték a táncot a pincérek multságán. Az aradi pincér munkások e hó 31-én, csütörtökön este a Fehér Kereszt-éterem gyémánttermében, bor, likőr és pezsgő kiállításal egybekötött tea-estélyt rendeznek. Miután a legújabb táncrendelet kimondja, hogy csak jogi személyiségekkel bíró egyesületek rendezhetnek évenként egy bál-át a felemelt bál-adó mentessége mellett, a pincérek szakcsoportja engedélyezték estélyükhöz. A fürge pincérek ugyancsak szorgoskodnak estélyük sikere érdekében és szép kilátásuk van arra, hogy multságuk — úgy, mint a múltban is, — a legnagyobb sikert arassa. Meghívót szívesen bocsájt rendelkezésére bárkinek az éttermekben és kávéházakban dolgozó pincérek bármelyike.

— Filharmonikus vonópróba csütörtökön este fél 9 órakor a Kulturpalotában.

— Tennisfeljegyzések eszközölhetők naponta 11 és 1 óra között a kioszk helyiségében, amikor a szekrényekben levő téli korcsolyázófelszerelések is elvihetőek.

Öt gyanúsítottja van az ujvidéki bombamerényletnek.

Tagad a merénylő, de a szemtanuk rávallanak. — A Vidovdan fenyegető cikke. — Interpelláció a belgrádi parlamentben.

(Az Aradi Közlöny ujvidéki tudósítójától.)

Egész Jugoszláviát, de különösen annak magyarságát nagy izgalomban tartja az a bombamerénylet, amelyet felelőtlen elemek vasárnap hajnalban követtek el az ujvidéki magyar kaszinó ellen. Vasárnap éjjel a magyar kaszinó épületének egyik ablakába ismeretlen tettesek bombát helyeztek el. A robbanás pontosan három óra 24 perckor történt és a szerencsés véletlen folytán emberéletben nem okozott kárt. A detonáció következtében nemcsak a kaszinó épülete rongálódott meg, hanem a mellette és vele szemben lévő épületek ablakai is bezúzódtak. A robbanás ereje letepte a kaszinó ablakának redőnyét, kidobta sarkából az ablakfélfákat és a teremben is nagy pusztítást okozott. Amikor a detonáció történt, nem tartózkodott senki az uccán, sem pedig a ház közelében. Az első nyomot egy pékinas adta meg a rendőrségnek, aki egy kosár süteménnyel abban a percben lépett ki az uccára, amikor a tettes meggyújtotta a bomba zsinórját. A rendőrség ezen a nyomon elindulva, őrizetbe vette Rapaics Bogoljubot, a „Vidovdan” munkatársát, akit a „Délbácska” elleni merénylet elkövetésével is gyanúsítottak. A katonai szakértő megállapította, hogy a bomba puskaporral és valószínűleg ekrazittal volt töltve és kisebb körzetben alkalmas volt emberélet kioltására is. Az őrizetbe vett Rapaics tagadta, hogy része van a

merényletben, de alibit nem tudott igazolni. A rendőrség rajta kívül őrizetbe vette még Mihics Szávkót, aki a Radics István elleni merényletben szerepelt, azonkívül a „Vidovdan” szerkesztőségi szolgáját, valamint két orjúnást is. Rapaicsot két tanu felismerte és szembesítéskor a szemébe mondották, hogy ő volt az, aki a merényletet elkövette.

A rendőrséget hétfőn figyelmeztették a Vidovdan szombaton megjelent cikkére, amely a következőképpen hangzik: „A budapesti egyetemi hallgatók tüntetést rendeztek a francia konzulátus előtt. A tüntetés éle Franciaország és ezzel együtt Jugoszlávia (?) ellen irányult és ugyanekkor a fascista Olaszországot éltették. A tüntetők között nagyon sok vajdasági magyar egyetemi hallgató volt, akik a mi államunk utlevelével tanulnak Magyarországon. Ez a szemtelen kilengés nem segít az olaszok akciójának, de keservesen megbánják majd azok, akik a tüntetésben részt vettek, de meg az ő jugoszláviai barátai is.”

A jugoszláv politikai élet valamennyi tényezője élesen elítéli a terrorisztikus cselekedetet. A radikálistárok rendkívüli közgyűlésen foglalt állást a merényletrel szemben és indítványozták, hogy a város térítse meg a kárt, amelyet a magyar kaszinó szenvedett. Perics Dusan, Ujvidék demokrata képviselője interpellálni fog a skupstinában ez ügyben és követeli a bűnösök szigorú megbüntetését.

A tenniszvilágbajnoknő szerelmi botránya.

„Az „isteni” Susanne Lenglent mindenáron férjhez akarják adni Amerikában.

A franciák világhírű tenniszbajnoknője, az „isteni” Suzanne Lenglen, aki megértve a kor szellemét, profivá vedlett át, ismét hallati magáról. Ezuttal is a kor szellemének megértéséről van szó, mert az isteni Suzanne barátnője lett Amerikában egy Baldwin nevű dúsgazdag urnak, akinek azonban felesége és két gyermeke is van. Baldwin ur sokszoros milliomos és szereti Suzannet, aki szintén szereti állítólag Baldwin urat. A jó amerikalak persze nem tudják megérteni, hogy egy ilyen viszony is lehetséges és ép ezért minden áron „törvényes” keretek közé akarják szorítani az ügyet és rá akarják a szerelmesekre mintegy oktrojálni felfogásukat: hogy házasodjanak össze, illetve Baldwin ur előbb hagyja ott feleségét és két gyermekét, aztán vegye el Suzannet, az istenit. Chicagóban, ahol jelenleg Lenglen öngagsága tartózkodik, milliomos barátjával egyetemben, ugyanis nem tudják másképp elképzelni a dolgot, csak így. Elvégre: hol marad az erkölcs? ...

Ennek igazolása, illetve a nyilvánosság

Magyar származású a leghíresebb olasz tragika.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Emma Gramatica a világhírű olasz drámaíró színművésznő, akit méltán neveznek világszerte Duse Eleonora örökösének és utódának, ma társulatával együtt Budapestre érkezett. A világhírű művésznő megérkezése után szállójában fogadta az Aradi Közlöny budapesti tudósítóját s annak a következőket mondotta:

— Talán meglepő dolgot hall tőlem, de én is magyar vagyok, legalább is félig. Édes anyám magyar volt. Fiumei. Bradil Krisztinának hívták. Nagybátyám Magyarországon halt meg. Uradalmi inspektor volt. Én — sajnos — nem tudok már magyarul. Apám velencei olasz.

Szürke szemem felcsillog s megrázza arany-szőkés bubiféjét.

— Első szerepem „Magda” volt Sudermann „Otthon”-ában. Duse akarta, hogy eljářszam, ő is fedezett fel. Irma nővérem, aki kitűnő tragika és ma is magyarnak adja magát, ugyancsak gyermekkoromban lépett mint én a színpadra. Gyermekkoromban voltam már egyszer Budapesten is, Duseval. Akkor persze még apró, senki voltam.

előtt való leszögezése céljából, riporterek és fotografusok hada tört be ugyszólván Suzanne Lenglen lakására, aki Baldwin ur karján fogadta a tolakodókat és kijelentette, hogy sohasem fog férjhez menni. A riporterek torkán az összes kérdések fenakadtak.

Suzanne egyébként lemondott egyidőre a tenniszezésről, ami válságba döntötte a Pyle-féle tennisz-cirkuszt, ahol Kinseyvel és más starokkal együtt szerződöttve volt. Lenglen öngagsága ugyanis utra kel Franciaország felé, ahová elkíséri mr. Baldwin is, mint — menedzser.

Az amerikaiakat azonban még ez sem ábrándította ki. Ők ragaszkodnak ahhoz, hogy ebből a szürke viszonyból romantikus házasság legyen. Ép ezért a lapok mind azt írják, hogy Baldwin ur elvállik, különben is egy éve már különváltan él feleségétől. Az isteni Suzanne pedig mosolyog ezen az isteni naivságon. Minek neki férj, ha van — menedzser. Hisz végeredményben ez a lényeges a mai súlyos anyagi viszonyok között.

— Októberi turném a nővéremmel tervezem, ez azonban némileg D'Annunziótól is függ, mert csak az ő darabjaiban akad két női főszerep egyszerre, amit Irma nővéremmel alakítanánk. Remélem, megkapom beleegyezését.

— A magyar szerzők közül Molnárt és Herczeget ismerem. Molnár „Úvegcipője” és Herczeg „Kék rókája” állandóan műsoromon van. Pirandellót szeretem, de nem nekem való, Shawt viszont nagyon népszerűvé tettem Olaszországban. Azt mondta különben nekem, hogy én vagyok legjobb interpretálója.

A világhírű olasz drámaíró színművésznő egyébként ma este már vendégszerepel is társulatával a Nemzeti Színház kamaraszínházában, ahol H. Dumas Kaméliás hölgyében mutatkozik be a magyar fővárosnak. Különös érdekessége bemutatkozásának az, hogy ebben a szerepben hódította meg Budapestet, Gramatica felfedezője, a nagy Duse Eleonora is. Csütörtökön Ibsen Nórájában lép fel Pesten másodszer a világhírű magyar származású olasz művésznő.

GYERMEK KOCSIK,

székek, játékok és bődíszmű-
árak nagy választékban 1031

HEGEDUS ÖGNÉL

KÖZGAZDASÁG.

Április 10-én lép életbe az új vámtarifa.

Eltörölték az exportnál a huszonkétszázalékos értékadókat.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Emlékeztet, a kormánynak az volt az elhatározott célja, hogy az új vámtarifát április 1-ével feltétlenül életbelépteti. Az életbeléptetés halasztást szenved. Tekintettel arra, hogy a vámtarifa tervezetének és az új nomenklaturának parlamenti letárgyalása esetleg hosszabb időt igényel, viszont az új vámtarifa életbeléptetését sürgetőssé teszi az Olaszországgal megkötendő kereskedelmi szerződés és a belföldi ipar részére tervezett vámvédelem mielőbbi érvényesítése, a kormány úgy határozott, hogy az új vámtarifa életbeléptetését királyi dekrétummal eszközöli. Az új vámtarifa a vonatkozó királyi dekrétumnak a parlamentben való beterjesztése napján, de legkésőbb április 10-én feltétlenül életbelép.

Abban az esetben, — ami egyébként nem valószínű, — ha a parlament az egyes vámté-

teleken és a vámnomenklaturában módosításokat eszközölne, a módosításokat új királyi dekrétummal fogják életbeléptetni.

A „tartalék vámtarifa“ alkalmazására külön bizottságot kreálnak, amely állandó permanenciában lesz és azonnal új vámtételeket alkalmaz, ha a régiék — bármely okból — már nem nyújtanának megfelelő védelmet a belföldi iparnak.

Nagyjelentőségű a kormánynak az az intézkedése is, amellyel eltörölte a 22 százalékos értékadókat. Ez az intézkedés a romániai export fokozását célozza. A 22 százalékos értékadó eltörlése azt jelenti, hogy mindazon áruk exportja után, amelyekre súlyvám nem terhel, teljesen vámentesen és csak a 2 százalékos taxa de comision lefizetése ellenében lehet exportálni. Az exportnak súlyos kerékkötője volt eddig a 22 százalékos ad valórem vám, amelynek eltörlésével az exportkiadások javulnak.

Zürichben 3.60, Párisban 17.50 a lej.

(Arad, március 29.) Közgazdasági és pénzügyi körök ma is a lej ugrásszerű emelkedésének hatása alatt állnak. Mára egyébként a lej újabb emelkedést ért el: ugyanis ma zürichi zárlati jegyzése 3.60-nál érkezett s állandóan javuló a tendencia. A ventükális irányban történt emelkedés kifejezésre jutott ugyan a külföldi valuták romániai árfolyamában, amelyek azonban nem lonyultak le megfelelő arányban s a nagy kereslet és az importőrök fedezeti vásárlásai miatt a külföldi valuták árai nem igazodtak a newyorki és zürichi jegyzések megfelelően és így a belföldi tőzsde nem fogadta el a külföldi irányítást, csak 3.25-ös paritással dolgozott. A lej rohamos javulása súlyosan érintette az export-kereskedelmet, amelyet a tartós lejemelkedés újlagos télenégre kárhoztat és ennek eredményeként exporteladásokból származó devizatizációkban a legminimálisabb volt a forgalom, ellenben annál nagyobb fedezeti vásárlásokat eszközöltek. A piac különben érthető idegességgel várja a lejnek további helyzetét, amely minden nap kitermeli közgazdasági és pénzügyi életünkben a maga meglepetését.

Helyi valutaárak. (Március hó 29.)

Kifizetések: Berlin 38.10, Amsterdam 64.20, Newyork 159.50, London 778, Páris 6.30, Milánó 7.40, Prága 474.50, Budapest 28, Zágráb 2.83, Bécs 22.55, Zürich 30.80. — **Áru:** Márka 38, dollár 159, francia frank 6.30, olasz lira 7.40, cseh korona 4.70, pengő 28, dinár 2.80, osztrák schilling 22.50, svájci frank 30.50. — **Pénz:** Márka 36, dollár 155, francia frank 6, olasz lira 7, cseh korona 4.40, pengő 27.80, dinár 2.60, osztr. schilling 22, svájci frank 29.50.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (Március hó 29.)

Kifizetések: Páris 6.30, Berlin 38.15, London 780, Newyork 160.50, Milánó 7.37, Zürich 30.90, Bécs 22.60, Prága 4.76. — **Valuták:** Napoleon 650, márka 38, leva 1.10, török lira 0.88, angol font 770, francia frank 6.30, svájci frank 30, olasz lira 6.80, drachma 2, dinár 2.85, dollár 160, lengyel zloty 20, osztrák schilling 23, pengő 29, cseh szokol 4.80.

Zürichi tőzsdenyitás. (Március hó 29.)

Berlin 123.25, Amsterdam 208.02, Newyork 519.87.50, London 2524.50, Páris 20.35.50, Milánó 23.87.50, Prága 15.39.50, Budapest 90.80, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.55, Varsó 57.95, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 29.)

Berlin 123.22, Amsterdam 207.97, Newyork 519.75, London 2524.37.50, Páris 20.35.50, Milánó 23.87.50, Prága 15.39.50, Budapest 90.80, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.60, Varsó 57.95, Bécs 73.15.

= Rézgálic beszerzés. A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a zlatnai (zalatnai) Uzinele Metalurgica si Metalochimice 20 vagon 98—99 százalékos rézgálic felett rendelkezik, amelyből bármilyen mennyiséget szállíthat 27.50 lejes kilogrammonkénti áron. Venni szándékozóknak a részletes feltételeket a kamara irodájában tudhatják meg.

= Kereskedő és iparosgyűlés Aradon. A

Sfatul Negustoresc aradi tagozata vasárnap délelőtt 11 órakor monstreközgyűlést tart a város háza nagytermében. A gyűlésen a kereskedővilág legaktuálisabb kérdéseivel, mint a spekulatörvény hatályon kívüli helyzetével és a most folyó adóki- vetéssel fognak foglalkozni. A gyűlésen a helyzetet Ádám György, Faragó Rezső vezérigazgatók, dr. Coloiu Romulus és Szőlősi Zsigmond, a kereskedelmi és ipartestületek titkára, dr. Székely Aladár, a huszparcos ügyésze ismertetik. A szállítók is, akik most léptek be a Sfatulba, szintén szónokkal fogják képviselni magukat. A gyűlés a kereskedő és iparosvilágban nagy érdeklődésre tarthat számot.

= Bécsi bankok fuziója. Bécsből jelen-

tik: Az Allgemeine Österreichische Bodenkreditanstalt közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 15 millió schillingről 45 millióra emeli fel. Ezzel kapcsolatban fuzionál az Union bank és Verkehrsbankkal.

Rádó-műsor.

Szerda, március 30. Wlen—Grác. 19. A bécsi filharmonikusok Beethoven hangversenye. — Pozsony. 18. Hangverseny. — 19.08. Hilde Rings hegedűművész nő hangversenye. — Zágráb. 20.30. Hangverseny-est. — Milano. 20.45. Hangverseny (Verdi kompozíciói). — Breslau. 16.30. Operettkeringők. — Prága. 21. Litván zeneest. — London. 22.35. Operettelőadás. — Leipzig. 22.15. Táncczene. — Stuttgart. 20. Népszerű zenekari hangverseny. — Krakó. 18.40. Tarka-est. — 20.30. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 16.30. Hangverseny. — Berlin. 21. Vidám est. — 22.30. Táncczene. — München. 20. Hangverseny. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16. Gyermekeknek. — 17.15. Szimfonikus zenekari hangverseny. — 19. Irodalmi előadás. — 19.45. Régi operettek. — 22. Táncczene.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/2, 8 és 9 órakor

A postáskisasszony.

Pazar kiállítású legszebb filmsláger.
Gyönyört rendezés.

Főszerepb.: Mary Johnson és Andree Mattoni.
Péntektől: NYOMORULTAK, világláger
Victor Hugo regénye után.

Mozi.

xx Zola „Nantas“ című regénye nyomán készült az a csodálatosan szép film, mely ma, szerdán utoljára kerül vetítésre az aradi Uránia mozgószínházban. A megrendítő drámát, mely Páris legszebb részeit vetíti elénk, leszállított helyárok mellett — 10 és földszinti szölyve 20 lej — vetíti az Uránia. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Arad szenzációja a kiváló olasz muzsikus Pietro Sonoro, aki 22 hangszer mestere. A világ minden táján hatalmas sikert aratott ez az univerzális zenész, mesteri módon játszik az arabiai hárfán, xylophonon, japán hegedűn, kínai hegedűn, majd a sok, előttünk ismeretlen hangszer után a balalajka finom melódiái törnek elő hangszeréből. Az Apolló mozgószínház meghívására Pietro Sonoro minden előadás keretében bemutatja művészetét.

xx Strogoff Mihály Mosjoukinnal. Az utóbbi idők legnagyobb filmalkotása Verne Gyula világhírű regénye után készült film: Strogoff Mihály. A hatalmas film, mely világszerte szenzációként hatott, főszerepét a nagynevű orosz színművész, Mosjoukin alakítja. Az aradi Apolló vasárnapról vetíti a képet és a nagy érdeklődésre való tekintettel csütörtöktől elővételi pénztár árusítja a jegyeket. — A közönség kényelmére a kétrészes film vetítését úgy oldotta meg az Apolló, hogy egyik nap az első részt és másnap a második részt mutatja be, hogy ezzel a film folytatóságossága megszakítást ne szenvedjen.

xx Patt és Patathon mint milliomos ma, szerdán kerül vetítésre az aradi Apolló mozgószínházban. — Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor veszik kezdetüket. — Minden előadás előtt Pietro Sonoro, a leghíresebb olasz zenabohóc 22 fantasztikus hangszerezen játszik az Apolló közönsége előtt.

I. rendű műjég
állandóan
kapható

1879

Reusz Sándor
cégnél Arad, Bulv. Reg. Ferdinand (Boros Bényi-tér) 33.

A SZEZON LEGNAGYOB B FILMJE!

STROGOFF MIHÁLY

VERNE GYULA regénye 2 részben.

Vasárnapról az Apollóban.

I. rész:

3-án, vasárnap
5-én, kedden
7-én, csütörtökön
9-én, szombaton
12-én, kedden

A közönség kényelmére

a két rész egymást
követő napon
lesz vetítve.

Jegyek elővetelben
csütörtöktől!

II. rész:

4-én, hétfőn
6-án, szerdán
8-án, pénteken
11-én, hétfőn
13-án, szerdán

INGYEN AD MINDEN FELVÉTELHEZ EGY **Stojkovits és Békés** P. Avram Iancu MŰVESZI KIVITELŰ NAGYITAST. (Szabadság - tér).

Budapesti színésznő és ujságíró botránya.

Billér Irén nővére inzultált egy budapesti lapszerkesztőt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nagy botrány történt az Eszterházy-utcai Otthon Körben. Tegnap estefelé egy izgatott hölgy jelent meg a klubban és Lengyel István hetilapszerkesztőt kereste. A szerkesztő nem volt a klubban, mire a hölgy egy pamlagra telepedett le és ott megvárta. Rövid idővel ezután Lengyel István belépett a klubba, mire a várakozó hölgy feléje sietett és tetleg

inzultálta, úgy, hogy a szerkesztő a lépcsőfeljárón menekült támadója útjéig elöl. A hölgy ezt kiáltotta:

— Mindez azért, amit az Irenről összeza-
zudott a lapjában...

Az inzultusnak több szemtanúja volt, akik a csinos, elegáns hölgyben Biller Margitot ismerték fel, Biller Irén színésznő nővérét. Az eset nagy feltűnést keltett Budapesten.

Kísérletek az élő szíven

Nagy feltűnést keltő előadás a bécsi egyetemen.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) A bécsi egyetem élettani intézetének előadó termében, a világhírű Durig professzor ma bemutatta az élőszív működését egy kísérleti nyulon. A padosorok telve voltak és mivel a bécsi egyetemre mindenki bejárhat, a világ minden nemzetisége képviseltette magát a szenzációsnak ígérkező előadáson. Négerék, japánok várják izgatottan a professzort, aki végre is megérkezik. A hallgatóság — nagyjából részben egyetemisták — nagynehezen leülnek helyeikre. Az asszisztensek behozzák a kísérleti nyulát. Vértől kicsiny szörpamacs; fufingós készülékkel van kifestve egy sinre. Mellette hatalmas nyílás és abban rángatózik, fuldoklik egy véres görcsös gomolyag: a

szív. Pirosan, nedvesen, élettől elevenen löki, rugja magát, kiöblösödik, behorpad, alig lehet követni szapora mozgásában. A kis állat nem tud semmiről semmit. Narkózisban van. Egy kézifújtató pumpálja tüdejébe a levegőt. Most a periszkopos vetítőkészülékhez viszik és egy pár pillanat múlva megjelenik az élettől habzó kis gomolyag a vetítőlapon.

A professzor szertartásmesteri pálcájával jár a kép alatt és magyaráz mutogatva.

— Vagus reizen — adja ki a parancsot (Vagus, a szívmozgást gátló ideg.) Berregve indul meg az elektromos áram és amint belesap az idegbe, egyre lassabb lesz a szív működés, sőt egy pillanatra meg is áll. Kikapcsolják az áramot, mire lassan újból megindul a működés.

Ezután a gyorsító ideget izgatják. A szív görcsös, reszketéssé gyorsul. Kikapcsolják. Kézzel kell megmasszírozni, hogy ismét szabályosak legyenek lökései. A kísérleti állat érzéketlenül hever a kánpadon, hogy kielégítse az emberek kegyetlen kíváncsiságát.

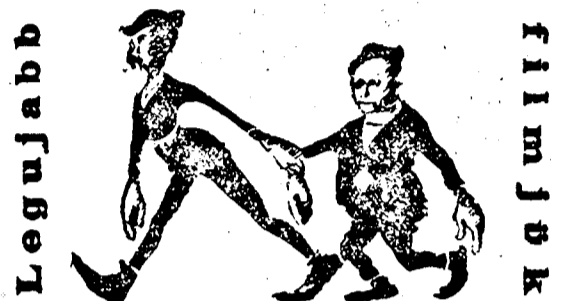
Azután hideg és melegvizet epróvetették a hoznak. A hidegtől hirtelen megáll, a melegtől a paroxizmusig fokozódik a szív gyorsasága. A vetítő készülék megáll, a kísérletnek vége. A kísérleti nyulát megölik és öt perc múlva üres a terem. Vége a szenzációnak.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judetului.

SPORT

○ Elítélték Fogl III-at. Budapestről jelentik: Fogl József, az UTE hátvédje a múlt év októberében egy mérkőzés közben megütötte az ügyeletes rendőrt. A büntetőtörvényszék ma tárgyalta az ügyet. Büntösnek mondták ki hatóság elleni erőszak vétségében, de enyhítő körülménynek tudták be, hogy nem szándékosan, hanem felhevült állapotban követte el tettét. Ezért 100 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Az aradi Apollóban ma, szerdán

Legújabb mint milliomos

Pietro Sonore zenebohó minden előadás előtt több hangszeren játszik. Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek

ÉRTESÍTÉS!

Ezton értesitem a n. é. közönséget és a t. autó tulajdonosokat, hogy Aradon, a Str. V. Stroiescu (Teleky-ucca) 18. számú házban „Expres” elnevezés alatt **autójavító műhelyt nyitottam**, melynek vezetésére sikerült megengednem **Sarkány Mihály** urral, akinek e szakmában szerzett hosszú gyakorlata és szakismerete garancia arra, hogy műhelyemben a legpontosabb, legjobb és legalkalmasabb munkák készülnek. Elfogadok autót, traktor, motorkerékpár és motorfűrészt javításokat ugyiszintén minden e szakmába vágó munkákat, autogen hegesztéseket és radiator javításokat a legolcsóbb ártért. 10410
Savas nértőrcsát és Tulajdonos.

Az aradi Urániában ma szerdán:
Zola Emil híres regénye:
NANTAS
Leszállított helyárrakkal 10 lel és földszinti esőye 20 lel.
Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezd.

Ki akar érettségét?
Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít
Galgóczy Magántanfolyam
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér három.

Marisnya szenzáció!!
Csak garantált elsőrendű minőségben
la órna flor sima — 125 Lel
Oakko szőlő ajuros — 155 Lel
Nyilas flor la la — 180 Lel
Divatkatátok, Roulowerek, bőr- és órna keztük külön. gességek, mérsékelt árakon
Szantonál, Arad, Str. Emi- nescu (Deák F.-u.)
Yadáskürttel szemben.

FORGALMAS HELYEN
Jóforgalmu túszerület
berendezéssel, elköltözés miatt, olcsón átadó. — Bővebbet:
Györffy „Mures” Irodájában Arad, Str. Unirei (Fábián Gábor-ucca). 15287

Üzlethelyiség
a Strada Closoa (Str. László-ucca) 1. szám alatti házban a jelenlegi
Kovács Soma üzlethelyiség,
udvarral és pinével egészben, vagy részletekben, 1720
május 1-re kiadó.

Meg akar Ön szabadulni a rheumatismussától és köszvényétől?
Kínzó, szúró fájdalmak a tagokban és ízületekben, a tagok megdagadása, nyomorék kezek és lábak, rángatózás és szúrás a különböző testrészekben, sőt a szem olgyengülése stb., mind gyakori következményei a rheumatikus és köszvényes változásoknak melyeket ki kell küszöbölni, nehogy a betegségek súlyosbodjanak.
Felajánlok Önnek
egy biztosan gyógyító, urinevat oldó, az anyagváltást és kiválaszt elősegítő ivókurát. Tehát nem egy ugynevezett egyetemes, vagy titokzatos orvosságot, hanem egy készítményt, melyet a jószágos anyagterméssel a beteg emberiség általánosan teremtett.
Mindenkinek küldök egy díjmentes próbát!
Írjon nekem azonnal és én a lerakatom utján, melyet minden egyes országban létesítettem, egy használati utasítással ellátott próbámat küldök **bérmertve, díjmentesen** az Ön címére.
Személyesen meggyőződhet a szer ártalmatlansága, gyors hatása felől!
Ernst PASTERNAK, Berlin S.O. Michaelkirchplatz No. 13. Abt. 8.

Női harisnya 20-25% árleszállítással! BOGYONÁL, Arad.
Prima selyem harisnya (volt ár 148.-) most Lej 117.- Cérna fától (volt ár 148.-) most Lej 115.-
Prima selyem flór (volt ár 125.-) most Lej 95.- Erős selyem flór (volt ár 105.-) most Lej 75.-
Férfi magas órna harisnya (v. ár 175.-) most Lej 138.- Férfi órna sokal! —: Gyermek harisnyák: Női, férfi és gyermek keztük! —: Divatcsalagok, csipkék fehér és színesben!
Oriási kerékpár vásár!
A világ legjobb kerékpárja a Naumann, továbbá: „Diamant”, „Göröke”, „Ideal”, „Opel”, „Manspor”, „Patria” kerékpárok kedvező részletfizetésre kaphatók. Szakszerű javításokat olcsón és pontosan eszközölünk.
Hammer Zsigmond és Fia Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27. (Boros Béni-tér). 1538

Sarok üzlethelyiség, Bankkölcsonőket
esetleg 10 méteres kirakati lehetőségekkel, továbbá néhány tágas üzlethelyiség Strada Eminescu 3. átjáró házban **KIADÓ.** Bővebbet: Arad, Str. Eminescu 5.
aradi házakra és környékbeli földekre legelőnyösebb feltételekkel betáblázás mellett folyósítatok.
HAASZALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Dr. Virgil Bogdan notar public in Arad.
Numărul actului 84—1927.
PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.
Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 6. Aprilie 1927. orele 4 p. m. in biroul subsemnatului notar public din Arad, Strada Florie numărul 2 se vor vinde la licitație publică in conformitate cu §-ul 306. din Codul Comercial pe lângă intervenția subsemnatului in sarcina rizioul și cheltuiala debitorului un aparat fotografic 18x24 cu lentilă Goerz 4.5 in toc cu stativă masivă, un gramofon sistem „Inger” fără plăci, o lentilă plastică și un echer pelângă prețul de strigare de 10.000, 500, 1.500 și adică 1.000 lei acetuia, care va oferi mai mult pelângă plată in numerar, eventual și sub prețul de strigare.
Drept vadiu se vor depune 10% din prețul de strigare.
Condițiunile de licitație și informațiuni referitor la privirea obiectelor puse la licitație se pot cunoaște in biroul subsemnatului in orele oficiale.
Arad, la 29. Martie 1927.
Notar public:
Dr. Bogdan.

Maoulatura papir 5 kgros osomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

FIGYELEM

A lej-nagy emelkedése folytán az összes raktáron levő tavaszi felöltő és ruhaújdonosságokat mélyen leszállított árban bocsátom a n. é. vevőközönség rendelkezésére. Szükségletének beszerzése előtt tekintse meg óriási raktáramat a gyűződjön meg személyesen vételkötelettség nélkül utolérhetően versenyképességemről.

FIGYELEM

Figyelem

Angol felöltők 1200 lejtől! Kovarkott felöltők 2500 lej! Szövet ruhák 750 lejtől! Pongyélék 320 lej! Hiteleképes egyének részletfizetésre is vásárolhatnak.

PLESZ

központi ruhanagyáruháza Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.

Figyelem

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetésre 4 lej, napi vasárnap 5 lej, - Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. - A vastagabb betűvel kiírt szavakat aláhúzással kell jelezni. - Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. - Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. - A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetésre feliratja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmával fogva érdekes alakjában nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is felvehetők, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

JÓPAJTÁSNAK hétfőn levél ment Post-restante, kérem átvenni. 1732

KÉREM azon fiatal asszonyt, aki hétfőn este egy kisleánnyal sétált és a Városi kávéháztól az Uránia mozüg kísértem, írja meg az Aradi Közlöny kiadójába „Jó pájtás” jelige alatt, hogy lehetséges megismerkednem. 1742

CSINOS, kicsi fekete intelligens özvegyet melyik középkorú uriember segítené ki 3000 lejfel néhez helyzetéből. Leveleket „Elhagyatott” jeligére kerek az Aradi Közlöny kiadójába. 1746

Alkalmazás.

TENNISZPALYA javításokat elfogadok Bul. Regele Ferdinand No. 5. 1739

ÜGYES varró fizetőleány felvétetik. Heilné. Ortutav palota. 15287

Lakás.

Kilencvenhat lejtért - lakást, ellátást, vagy alkalmazást hirdethet, eredményt ér el, ha kockahirdetést ad fel.

Vétel és eladás.

ÜZLETBERENDEZÉS eladó Scherer Viktor Sfántana. 1734

PIANINO, Révay Lexikon, antik szekrények, obédélőszőnyegek, kis perzsaszőnyegek, porcelánok, szobaberendezések, férfiruhák, nutria bunda, függönyök, plüsch terítők, gobelinok, képek, antik vázák, antik varrósztalok, szekrények, villanylámpák, fotelok, tükrök, könyvszekrény, íróasztal, asztalok, székek, gyermekágy, kis Singer gép, mángorlók, gyermekjátékok stb. eladók. Salgó, Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1010

MINDENNEMÜ ezüstöt ékszer legmagasabb árban veszek Salon Artistique Fischer Eliz palota. 1527

MACULATURA PAPIR 5 kigro: csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ha közszükségleti,

alkalmi vagy ajándék-tárgyakat mérsékelt áron chaji beszerezni, keresse fel Salgó bizományi helyiségét Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u) 12. I. em

Üzletek.

MOSÓTY-TELEPEN korecsmahelyiség berendezéssel kiadó. Ugyanott üzlethelyiség bérbeadó. Str. Budai Deleanu 64. 1740

Üzlethelyiség

lakással az állomás közelében. **olcsón kiadó.** Érdeklődni lehet: Salamonnai, Arad, Bulav Carol 79. emelet. 1743

Különféle.

NAGYFORGALMU járási székhelyen, elhalálozás miatt egy ügyvédi iroda teljes berendezéssel azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1736

ÖRÖKBE adnám szép, okos, kétéves egészséges leánygyermekem egy jobb családnak Str. Consistoriului No. 12. (volt Batthyány-u.) 1731

Eladó uriház

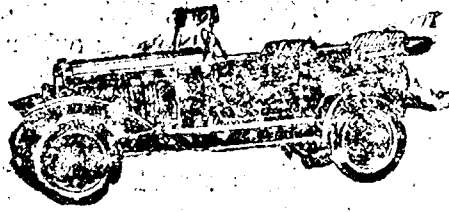
a város központján elfoglalható 5 szobás és mellékhelyiséggel ellátott lakással, autógarázs és gyümölcsösökkel. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Bortermelők figyelmébe!

Saliánszky vizahólyag, préselt és szeletelt vizahólyag, francia bordenítő-gelatin, szén-savas méz, szürbásbest, kénrud, kőpor, vészon-kénlap, szín-faggyu, parafadugók, angol rézgálic és raffia, **olcsón beszerozhetők**

ERDŐS PAL fűszerkereskedő cégnél, Arad, Piata Avram Iancu 3. **MÉHÉSZEK!** Tiszta méhviasz mállepek készítésére kapható!

BOUQUET D'ORIGAN
és
BOUQUET DE CHYPRE
CH. DUPRÉ

OPEL-autók a világ legjobb és legtökéletesebb kis autói;

négy kerékkkel, Bosch világítással, Bosch indítással és Bosch transformátorral ellátva. 100 kilométeres ut, mint például Arad-Temesvár és vissza 84.- lejbe körül. Kedvező fizetési feltételeket nyújt a vezérképviselőt: 925

KÁLMÁN A. Arad, Piata Catedralei No. 5.

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !! Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia számával szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéz.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Készítők: Aradi nyomdavidálat.

MINDENNEMÜ

כשר של כשר
fűszerek és italok a legolcsóbban beszerozhetők
FRISCH HERMANN ARAD,
Zsidó templom épület.

LELÉPÉS NÉLKÜL

nyílt üzlethelyiség pincével, raktárral, autógarázs helyiséggel, 5 éves bekebelezett szerződéssel, olcsó házbérel Deák Ferenc-uccában kiadó. Érdeklődni Arad Str. Take Ionescu No. 2. (volt Sárosi és Batthyány-u.) sarok. 1745

ARADVÁROS. LEGFORGALMASABB UCCÁJÁN

azonnal beköltözhető nyílt üzletes magánház. 60.000 lej évi bérjövődellel, pékséggel, istálló, kocsiszin, pince, sertésöl 3-4 szobás lakással és a lakás teljes háló, szalon berendezés, 3 méteres konzul tükörrel, valamint fehér fél háló leányzóba és fehér szalon berendezéssel, vagy amékkül, a butorok külön-külön is, elköltözés miatt áron alul minden elfogadható árt nagyon sürgősen eladó, esetleg bérbe kiadó. Az ingatlan 2 évi részletfizetéssel, méltányos kamat mellett törleszthető. Átvételhez 200.000 lej elegendő. Érdeklődni Strada Numa Pompiliu No. 34. (volt Kasza-u.) Kovácsnál. 1744

YOGHURT
űdit, táplál, gyógyít.

Értesítés!

Tudomására hozzuk a nagyérdemű vevőközönségnek, hogy megvásároltuk egy gummikabátgyár teljes készletét és így több mint

1000 drb
női és férfi
gummikabátok

elárusítását feltűnő olcsó árban megkezdtuk. A lej javulása miatt az összes raktáron levő

férfi, fiu és gyermek-
ruhákat mélyen
leszállított árban
árusítjuk!

Ne mulassza el kirakataink és raktárunk megtekintését.

Szántó és Komlós

Arad, Színház-épület. 1738

Erdélyi Magyarok!

A Magyarországból szükséges mindennemű felvilágosítást, tájékoztatást és tanácsot soron kívül megad a hatóságilag engedélyezett

Tudás Iroda

Budapest, VIII., József-körut 18. sz. l., 19. Igazgató: Pál Tamás hírlapíró. Forduljon bizalommal a

Tudás Irodához,

amelyek nemcsak Magyarországon, de egész Európában is elsőrendű összeköttetései vannak. Az iroda csak az önköltségi árat számítja fel. Száz lej előzetes beküldése ellenében minden kérdésre válaszolunk. 1873

FIGYELEM!

Saját műhelyben elsőrendű anyagból készült elegáns férfi-, női és gyermekolpók, ugy készzen mint mérték szerinti rendelésre, a legolcsóbb árt szerzethetők be:

Prasz József, cipőüzletében Arad, Strada Eminescu No. 3. (volt Deák Ferenc-ucca).